

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ

OSREDNJA SLOVENSKA KNJIŽNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

LETO XX — ŠTEVILKA 6

JUN

POŠTINA PLAČANA

POGOVOR MIHE RAVNIKA Z IO SINDIKATA LESNE

V četrtek, 21. maja je Izvršni odbor konference sindikata Lesne organiziral razgovor o aktualnih družbeno-ekonomskih problemih in razvojnih usmeritvah Lesne Slovenj Gradec s predsednikom Zveze sindikatov Slovenije Miho Ravnikom. Razgovora so se udeležili tudi predstavniki občinskih sindikalnih svetov koroških občin, predsednik MS ZSS za Koroško, predsednik IS občine Slovenj Gradec, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov Lesne ter nekateri odgovorni delavci strokovnih služb Lesne.

V uvodu so delavci Lesne seznanili udeležence razgovora o dejavnosti naše delo-

vne organizacije, o ciljih, ki smo jih sprejeli za leto 1987 in o rezultatih prvih treh mesecev letošnjega leta. Prikazali so socialno stanje naših delavcev, predvsem z vidika višine osebnih dohodkov in govorili o novem sistemu nagrajevanja, o problemih v proizvodnji lesarske dejavnosti zaradi upadanja prodaje in naših pogledih v prihodnost, ko bomo naše temeljne organizacije tehnološko usposobili tako, da bomo programe prilagajali trenutnim potrebam tržišča. Nazorno je bil prikazan tudi akuten problem gozdarstva — umiranje gozdov zaradi onesnaženega ozračja v naši regiji.

Miha Ravnik je navezal govor na pro-

blem propadanja gozdov in dejal, da smo se s tem premalo ukvarjali, problema nismo videli in ga v večini Jugoslavije še danes ne vidijo. V Sloveniji smo ekološkim vprašanjem v zadnjem času posvetili več akcij, nekateri so celo pretiravali, vendar tudi mi samo ugotavljamo stanje. Čimprej moramo začeti ukrepati, zagotoviti denar za sanacijo in razvojno pogojiti ekologijo kot prvi faktor naše dejavnosti in tako zagotoviti ekološko sigurnost. Pri tem moramo sodelovati vsi, celotno združeno delo.

Večina nadaljne razprave je bila namenjena ekonomskim vprašanjem. Miha Ravnik, dober poznavalec razmer v lesni industriji, meni, da je razvoj lesne industrije v Sloveniji preveč istosmeren, enostranski. Nekateri programi so preveliki in na teh ne moremo graditi razvoja. V perspektivi bomo morali programe lesne industrije strukturno, kvalitetno in programsko spremeniti in uskladiti. Tudi Lesna Slovenj Gradec, ki predstavlja kot panoga v strukturi velik delež, bo morala prilagoditi svoje programe nastalim razmeram. Spremeniti bomo morali tudi odnose v reprodukciji. Govorimo o odnosih lesna industrija — gozdarstvo, lesna industrija — trgovina ipd., namesto da bi ustvarjali odnos vrednostnih prispevkov, dohodkovnih odnosov in razvijali skupne programe.

Ciljev, ki smo si jih v Lesni zastavili za obdobje prvih treh mesecev, nismo dosegli kljub dobri konjunkturi in solidnim drugim pogojem. Rezultati pa niso odraz dejanske proizvodnje; izgube v gozdarstvu so posledica sezonskega značaja dela, v Prevaljah in Pamečah pa nismo dovolj izkoristili kapacitet, povečali smo zaloge. Delno pa je vplival na večjo izgubo tudi nov obračunski sistem.

Miha Ravnik se je vključil v razpravo in predlagal, da v Lesni takoj pristopimo k odpravljanju izgube, sicer bodo posledice še hujše. Na gospodarjenje v Lesni ima velik vpliv stanovanjska izgradnja. Na tem področju pa letos bistvenih sprememb ne bo. Sistemske ukrepe, oziroma nov obračunski sistem, moramo sprejeti kot pozitivni ukrep, saj nam bodo pomagali materialno ojačati delovno organiza-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Zveze sindikatov Slovenije Miha Ravnik si je ogledal proizvodnjo v Novi opremi. V prvi vrsti od leve proti desni: Milojko Milinkovič, Miha Ravnik, Mitja Horvat

(Nadaljevanje s 1. strani)

cijo. Tudi interventni ukrepi pri razpolaganju in delitvi sredstev za osebne dohodke bodo pozitivno vplivali na gospodarjenje, če jih bomo pravočasno vključili v samoupravne akte.

V Lesni bo potrebno dograjevati sistem nagrajevanja tako, da bodo razlike v višini osebnih dohodkov izhajale iz dela in osebnega prispevka posameznika. Upoštevati pa bomo morali tudi socialne razmere.

Najnižji osebni dohodek mora zagotoviti delavcu normalno življenje. Sam sistem je treba poenostaviti, da bo jasen in razumljiv za vse delavce.

Ob koncu svoje razprave je Miha Ravnik povedal, kaj dela republiški sindikat, katerim nalogam posveča največ pozornosti in pozval vse funkcionarje, naj se aktivno vključijo v razprave o spremembah zakona o združenem delu.

Ob zaključku razgovora so prisotni ugotovili, da so delavci, vodstvo in družbenopolitične organizacije Lesne v obdobju zadnjih dveh let veliko naredili.

Sindikat se je ob težavah v delovni organizaciji kalil, se močno strokovno usposobil in danes svoje naloge opravlja strokovno in odgovorno.

Ida Robnik

Kratek pogovor sindikalnih funkcionarjev koroških občin s predstavniki Lesne o proizvodnji v TOZD Nova oprema.

GOSPODARJENJE

PLAN INVESTICIJ 1987

Plan investicij je sestavljen na osnovi skupnih temeljev plana delovne organizacije za srednjeročno obdobje 1986—1990 in je usklajen z možnimi viri investitorja v pogojih omejenih naložb v osnovna sredstva.

Planirani viri financiranja so naslednji:

	v 000 din	V strukturi
lastna sredstva	3.682.044	76,6 %
od tega: amortizacija		63,5 %
os. sred. iz l. 86	3.048.807	
prodaja OS in drugo	134.773	
498.464		
sovlaganja	410.000	8,6 %
od tega: sred. območ. SIS	260.000	
sred. republ. solid.		
sklad. za ceste zunanjih part.	30.000	
120.000		
kreditni in najemnine	711.691	14,8 %
od tega: neizk. kred. l. 86	155.681	
kred. izvajal. in blag. kred.	167.740	
leasing	388.270	
SKUPAJ VIRI SREDSTEV	4.803.735	100,0 %

Glavni vir investiranja je planirana amortizacija. Prav zato moramo investicijske naložbe prilagajati višini ustvarjene amortizacije med letom.

V virih sovlaganja predstavljajo največjo višino sredstva območnega SIS gozdarstva — to so združena sredstva porabnikov lesa. Terminalska poraba teh sredstev se mora med letom usklajevati z dotokom teh sredstev. Pri virih sovlaganja so planirani tudi viri poslovnih partnerjev za rekonstrukcijo linije na TOZD CLS Otiški vrh in za investicije na manj razvitem območju v lesni industriji.

Kreditni so predvideni v višini neizkoriščenih iz preteklega leta (kreditni LB za sanacijo poškodb po neurju in neizkoriščeni krediti obnove TIP Otiški vrh) in novih, to je izvajalcev za objekt rekonstrukcije

linije debele oblovine, avtopralnice in blagovni kredit za obnovo tovarne ivernih plošč.

Pri odplačilih kreditov so predvidena vsa redna odplačila domačih in inozemskih kreditov kakor tudi vseh internih posojil.

V gozdarski dejavnosti planiramo združevanje 30 % minimalne amortizacije, ki je namenjena za obveznosti ustavljene investicije na TOZD Žaga Mušenik, za investiranje rekonstrukcije linije debele oblovine na TOZD CLS Otiški vrh in za nabavo opreme na TOZD Transport in servisi.

V lesarski dejavnosti planiramo združevanje 8 % minimalne amortizacije. Združena sredstva so namenjena za nadaljevanje obnove tovarne ivernih plošč, za razširitev lastnih prodajaln, za vzorčno delavnico, za posodobitev krojenja lesa in v več manjših naložb nujne enostavne reprodukcije.

NALOŽBE V GOZDARSTVO

Neto naložbe v gozdarsko dejavnost znašajo 1,722 mio. din, kar je 44 % vseh investicijskih naložb Lesne. Struktura naložb je naslednja: v ceste 29 %, spravidno mehanizacijo 20 % in mehanizirana skladišča 20 %, v gradbeno mehanizacijo 5 %, v opremo in prevozna sredstva 14 % in 12 % v ostale, manjše naložbe.

1. Gozdne ceste in vlake

Največji delež sredstev vlagamo v izgradnjo gozdnih prometnic, kljub temu pa ne dosegamo predvidenih vlaganj po srednjeročnem planu zaradi pomanjkanja sredstev.

gozdne ceste	sred. plan 86—90	plan 197
— nove gradnje	25,7 km	14,1 km
— rekonstrukcije	6,7 km	10,8 km

SKUPAJ 32,4 km 24,9 km

Za rekonstrukcijo so delno pridobljena namenska sredstva za sanacijo cest, poškodovanih zaradi neurja v lanskem letu.

2. Lesna skladišča

Po obsegu vlaganj je na drugem mestu rekonstrukcija debele oblovine na TOZD CLS Otiški vrh.

3. Gozdno spravidla in transportna mehanizacija

Predvidena je nabava: 4 kom vitel
4 kom traktorjev DEUTZ
3 kom traktorjev IMT Kubik
5 kom kaminov GTK TAM 190.

Od ostale večje nabave je še predviden nakup grederja G 110 (STT Trbovlje).

NALOŽBE V LESNO INDUSTRIJO

Neto naložbe v lesno industrijo znašajo 1.790 mio din, od tega v nadaljnjo fazo obnove tovarne ivernih plošč 975 mio din, kar je 54 % vseh naložb za lesarstvo. Ostale investicijske naložbe pa so usmerjene v pospeševanje in vzdrževanje proizvodnje v finalnih TOZD in primarno proizvodnjo.

Glavnina investicijskih vlaganj je usmerjena v fazno obnovo TIP Otiški vrh, kjer je strojna oprema zaradi štiriizemskega obratovanja iztrošena in ne daje predvidenih učinkov poslovanja. Z naložbo v posodobitev in obnovo strojne opreme TIP bomo dosegli učinke, ki so jasno začrtani v investicijskem programu obnove.

Planiramo naslednje učinke:

- dvig kvalitete ivernih plošč,
 - smoterno izrabo energije tako, da bo manjša poraba energije na enoto proizvoda,
 - vzdrževanje količine in asortimana proizvodnega programa na nivoju razvitejših evropskih proizvajalcev ivernih plošč.
- Zaradi omejenosti finančnih sredstev investiramo v finalne tozde lesne industrije le v nabavo najnujnejše opreme, gradbena dela in instalacije, s katerimi načrtujemo odpravo ozkih grl v proizvodnji, dvig kvalitete izdelkov ter pozitivni vpliv na učinke v izvozu.

V primarno proizvodnjo ni predvidenih večjih investicijskih naložb. Za usklajen nadaljni razvoj je v izdelavi razvojna študija »Optimalni razvoj primarne proizvodnje na Koroškem«, ki je v končni fazi dela. Iz naloge bodo dolgoročno razvidni prioriteta in obseg naložb v primarni predelavi.

Uvoz tehnološke opreme je predviden preko leasinga, vendar posli s tujino še niso dokončno definirani.

Ob morebitnih spremembah izvoza naših izdelkov, pridobivanja kreditov ter spremembah zakonskih predpisov za uvoz opreme obstaja možnost dodatnih naložb v lesno industrijo.

NALOŽBE V RAČUNALNIŠKO OPREMO

Investicijske naložbe v računalniško opremo so predvidene v višini 39.400.000 din in to v celoti iz ostanka sredstev preteklega leta in iz letošnje minimalne amortizacije računalnika. S temi sredstvi bomo kupili 6 kom. m (za Žago Mislinja in TOZD Blagovni promet), 5 printerjev, 5 terminalov (za DSSP, interno banko, žago Mislinja), en računalnik COMODORE, nove računalniške programe in dodatno opremo za lesarski sektor.

NALOŽBE ZA DSSP IN DS IB

Poraba investicijskih sredstev v DSSP je predvidena za nakup pisarniške opreme v višini 19 mio din, za obnovitev voznega parka 33 mio din in za investicije v vzorčno delavnico 73 mio din.

NALOŽBE ZA TOZD BLAGOVNI PROMET

TOZD Blagovni promet zaradi velikih obveznosti odplačil kreditov in nizke amortizacije skoraj ne razpolaga z lastnimi investicijskimi sredstvi. Za razširitev lastnih prodajalnih je lesna industrija združila 130 mio din. S temi sredstvi bomo dokončali investicijske naložbe v prodajalni Terner in 40 mio din vložili v nove prodajalne.

RAZVOJNI PROGRAMI IN INOVACIJE

V letu 1987 ne združujemo investicijskih sredstev za financiranje razvojnih programov, ampak združujemo sredstva v višini 1,5 % bruto dohodka iz materialnih stroškov v lesni industriji in 1,10 % od prodajne vrednosti gozdnih sortimentov v gozdarski dejavnosti iz biološke amortizacije.

Pavlina AREH, dipl. ing. les.

Razbor, idilična gorska vasica, kjer sta še doma mir in tišina — foto: J. R.

INVENTIVNA DEJAVNOST INVENTIVNA DEJAV-
NOST INVENTIVNA DEJAVNOST

RAZPIS

Komisija za inventivno dejavnost Lesne ponovno razpisuje neresene probleme konstrukcijskega, tehnološkega, organizacijskega itd. pomena za TOZD TIP Otiški vrh.

Najboljše rešitve bodo nagrajene z zneskom enega povprečnega osebnega dohodka, že realizirane rešitve pa še v skladu s samoupravnim sporazumom o inventivni dejavnosti.

Nerešeni problemi v TIP Otiški vrh

1. Odstranjevanje tujkov iz sekancev

Opredelitev problema: iz sekancev je potrebno izločiti vse tujke kot so: zemlja, kamenje, pesek, kovinski predmeti (posebej problematične so kroglice), večji kosi lesa itd.

Pričakovane rešitve:

- izdelava dokumentacije za sistem čiščenja sekancev v količini 12 t/h.

2. Izboljšanje kvalitete obreza brušenih ivernih plošč

Opredelitev problema: pri sedanjem načinu obreza prihaja do krušenja roba na spodnji strani.

Pričakovane rešitve:

- z izboljšanim obrezom moramo dobiti gladek rob iverne plošče brez kakršnihkoli poškodb,
- izdelati je potrebno dokumentacijo za montažo dodatnih žag ali novo napravo za predhodni obrez.

3. Uporaba odpadnih ivernih plošč za različne namene

Opredelitev problema: pri proizvodnji ivernih plošč nastane 600 do 1300 m³/leto odpadnih iverk, ki so uporabne v glavnem za kurjenje. Ker imajo plošče velike dimenzije, jih je potrebno zmanjšati na velikost sekancev.

Pričakovane rešitve:

- izdelati napravo oz. linijo za drobljenje ivernih plošč, po možnosti v napadnih dimenzijah.

4. Zmanjševanje nadmere pri surovih ploščah

Opredelitev problema: v primerjavi z drugimi proizvajalci dosegamo ca 0,4 mm višjo nadmero, kar povečuje normativno porabo lesa.

Pričakovane rešitve:

- izdelava tehnoloških parametrov oz. same tehnologije in predlog sprememb za opremo za dosego »normalnih« nadmer.

5. Izdelava stroja za brušenje drsnih čevljev na centrifugalnih iverilnikih

Opredelitev problema: sedanji način obnove drsnih čevljev se je pokazal kot negospodaren, netočen.

Pričakovane rešitve:

- izdelati dokumentacijo za napravo za brušenje drsnih čevljev.

6. Računalniško spremljanje kvalitete plošč in tehnoloških parametrov

Opredelitev problema: s sedanjim načinom spremljanja kvalitete nismo zadovoljni, ker zaradi ogromnega števila podatkov nimamo nad njimi pogleda, niti njihovih analiz in še manj takojšnjih povratnih informacij.

Pričakovane rešitve:

- izdelava programa za računalnik, ki bo omogočal spremljanje različnih parametrov in njihovo obdelavo.

Komisija za inventivno dejavnost
Lesne

INVENTIVNA DEJAVNOST INVENTIVNA DEJAV-
NOST INVENTIVNA DEJAVNOST

Domačija Knez

Domačija Knez v Bistri, foto: Matevž Čarf

Knezovi pašniki in Bela peč, foto Matevž Čarf

Domačija po domače KNEZ v Bistri leži na levem bregu potoka Bistra na n. m. višini 1020 m. Posestvo se razprostira od Bele peči nadmorska višina 1423 m do Kneže špice, nadmorska višina 1222 m ob Fokovi meji. Na tej planinski domačiji so se pred davnimi časi naselili ljudje. Legenda pripoveduje, da se je tu naselil eden izmed treh izgnanih bratov celjskih knezov, drugi se je naselil v Solčavi pod Resovcem in tretji, ki je hotel imeti pregled na Celje, se je naselil nad Zabukovico. Nasprotno pa tu v Bistri naseljeni ni hotel več videti Celja.

Priimek Knez se je v naši okolici ohranil. Na Knežji domačiji pa se je tekom stoletij s porokami in dedovanji spreminjal. Kljub vsem je vse do zadnjih časov ostalo posestvo celotno. Kolikor so dostopni zapiski in ustno izročilo, ni bilo kdaj prodano ali kakorkoli odtujeno. Bila je to ena večjih dobro stoječih kmetij v tem kraju.

Priimek Dlopst zasledimo po prenosni listini, z dne 30. novembra 1880, ki se knjiži na ime Johan Dlopst.

Po prenosni listini 6. februarja 1888 se knjiži na ime Pavla Dlopst.

Po prenosni listini 4. januarja 1915 se knjiži lastninska pravica na ime Terezija Dlopst.

Na osnovi dedne pogodbe ter medsebojne oporoče, z dne 15. avgusta 1920 v zvezi s poročnim listom, z dne 30. junija 1920 se knjiži lastninska pravica na ime Florijana Rosc in Terezijo roj. Dlopst. Na tem prisvojitelne listine 25. januarja 1939 se knjiži na Dlopst Frančiško roj. Pustislemšek. Po ženitni pogodbi z dne 19. novembra 1938 se knjiži lastninska pravica na Dlopst Ivana — polovica.

Preživljanje na tej domačiji je bilo izključno iz domačih virov, redili so okoli petnajst glav goveje živine od tega pet krav molznic, dva para volov, ostalo mlado živino in konja ter petnajst ovac. Vse to se je paslo od maja do srede septembra razen molznic na pašnikih na Beli peči. Sejali so v glavnem pšenico, oves, krompir in rž.

Imeli so tudi svoj lov.

Delovne sile se je rabilo veliko več, saj se je delalo vse ročno. Imeli so po dva hlapca, po dve dekli in pastirja.

Leta 1942, meseca avgusta je bila domačija požgana. Po vojni so vse sodobno obnovili (kakor lahko vidite na sliki).

Sedaj živi na tej kmetiji devet ljudi, sedem odraslih in dva vnuka in tako imajo zagotovljeno nasledstvo.

Danes je gospodarstvo sodobnejše, v glavnem je živinoreja, saj redijo po šestnajst glav govedu in po deset ovac. Pri domačiji so tudi vsi potrebni poljedelski stroji. Mleko predelujejo za domačo rabo — maslo, skuta in sir. Glavni vir dohodka pa je gozd.

To je lepa izletniška točka, saj pelje mimo pot na Raduho in proti Solčavi.

Matevž ČARF

Gozdarski utrinki iz Mežiške doline

Krepko smo zakoračili v nič kaj toplo pomlad. Z delom smo v gozdovih vendar le normalno pričeli. Nismo pa še pozabili na vse težave, ki nam jih je tudi letos zagodla dolga zima. Kljub debeli snežni odeji gozdarji nismo spali.

Gospodarimo v gozdni krajini, ki je sestavni del naše kulturne krajine. V tej kulturni krajini tudi pozimi živijo po celkih ljudje, ki služijo svoj kruh ne samo v gozdarstvu, ampak se vozijo na delo tudi v železarno, v rudnik in v ostale delovne organizacije.

Že v preteklosti so ljudem odpirali zasnežene hribovske ceste gozdarji. To delo kljub gromozanskim stroškom ponizno izvajamo še danes. Stvari pa se premikajo na bolje. Letos so za pluzenje pripravnile del denarja tudi druge delovne organizacije.

V drugi polovici in na začetku pomladi, ko se tudi nad Mežiško dolino rada zadržuje plast hladnega zraka, pomešana z različnimi industrijskimi plini, gozdarji s strahom zremo v krošnje že zelo oslabelega drevja. V osrednjem delu naše doline letos še nismo opazili močnejših plinskih vžigov, močno so prizadeti sestoji le v obrobem jugovzhodnem delu našega območja. Močno so osmojeni sestoji na pobočjih Polovca. Velik plinski oblak iz termoelektrarne Šoštanj je v okolici Zavodnja popolnoma osmodil čez 500 ha gozda, močno prizadetih pa je še preko 1000 ha gozdne površine. Naši sestoji niso več zdravi, njihova stabilnost je ogro-

Hom

Pluzenje ceste Mala Črna—Stane

žena. Vse več imamo lubadark. Drevesa, ki jih je napadel lubadar, so bila že nekdanj odraz slabega gospodarjenja v gozdovih. Danes ne bi smeli vso krivdo za nastala jedra lubadark zvaliti na »malomarnega« gozdarja, če dobro vemo, da v naši dolini skoraj ni več zdravega drevesa.

Napadlih dreves bo kljub dobri preventivi iz leta v leto več, saj so oslabela drevesa odlična vaba za našega, poleg plinske nesnage, največjega sovražnika — lubadarja. Bojimo se malega lubadarja, ki se nevidno zažira v krošnje smrek! Ne prizanaša niti gozdnemu mladju.!

Nujno je potrebno dobro opazovati naše sestoje, pravilna gostota lovnih nastav, pravočasno ukrepati z lovnimi nastavi in obvezno upoštevati gozdni red po končani sečnji.

Opisane težave in skrbi se pojavljajo povsod na našem območju, vendar so zaradi izredno težkega terena in dolgotrajnega umiranja še bolj močno prisotne.

Gorazd Mlinšek

Pogled na Peco iz zapljinjene Jazbine (1987).

Prebili smo plaz na cesti proti Stanetu (Ludranski vrh) 1987

14. maj dan šole v Dravogradu

V soboto, 16. 5. 1987 smo učenci in učitelji osnovne šole »Neznanih talcev« Dravograd praznovali DAN ŠOLE. Na ta dan smo se zbrali v telovadnici šole, kjer smo imeli kratek kulturni program. Pel je pevski zbor, plesala je folklorna skupina, nekaj učencev je recitiralo in nastopali so učenci glasbene šole.

Predstavniki TOK Dravograd nas je pohvalil, ker smo si za ta dan izbrali naslov VARUJMO NAŠE OKOLJE IN NAŠ GOZD.

V avli šole smo razstavljali risbice — naše okolje.

Upamo, da bomo vsi skrbeli za čistočo našega kraja.

Na obisku so bili učitelji in učenci iz pobratene šole Guče.

Marjetka BEŠVIR, 1. A.

Varujmo svoje okolje

Naš letošnji 4. dan šole smo namenili varstvu okolja. Od delčne skupnosti so imele nalogo, da ugotovijo, kako skrbimo za zdravo življenje. Rezultate svojega dela smo sporočali na zaključni prireditvi, v soboto 16. 5. 1987. Povedali smo, kako je z našo osebno higieno in v kakšnem okolju živimo. Ugotovili smo, da gozdovi umirajo, da reke nosijo umazanijo, da zrak ni več čist. Mi mladi se moramo boriti za zdravo življenje in za čisto okolje. Na naši prireditvi so sodelovali pionirji-prijatelji iz pobratene šole, iz Guče. Pripravili so lep program. Tudi predstavniki borcev, ki so osvobodili naše kraje so prišli. Šola je dobila lepa darila. Dan šole je bil moj najlepši dan v tem šolskem letu.

Nives VIVOD, 3. C

KADROVSKE VESTI — SOCIALNA PROBLEMATIKA — REKREACIJA

Izpopolnjevanje delavcev v prodaji

Tokrat bomo skušali doseči večjo prodajo tudi skozi prizmo znanja

Končali smo seminar VODENJE POSLOVNIH PROCESOV IN RAZGOVOROV Z UPORABO METOD POSLOVNE PSIHOLOGIJE. Udeležilo se ga je 38 sodelavcev, ki v Blagovnem prometu po različnih poteh prodajajo naše proizvode: od prodaje grosistom, preko inženiringa, predstavništva, pa tja do lastnih prodajaln.

Poudarek seminarja je bil tokrat nekoliko drugačen. Predpostavljali smo, da udeleženci obvladajo svojo stroko in da poznajo ne le naše, temveč tudi proizvodne programe naših konkurentov z vsemi prednostmi ter pomanjkljivostmi, možno kompletiranje proizvodov, dobavne roke in še ...

Udeležencem seminarja smo skušali posredovati določeno znanje iz področja psihologije prodaje in retorike. Udeleženci so po končanem seminarju z anketo ocenjevali delo organizatorja, predvsem pa izvajalcev posameznih tem.

Spontano ploskanje posameznim izvajalcem je morda dokaz, da so bili s predavatelji zadovoljni.

Predavanja so potekala odmaknjeno od poslovnega utripa, v prostorih Plo-drove domačije v Šentanelu dva dni, tudi deset ur dnevno. Aktivnost na seminarju ni popustila do konca. Zakaj? Imeli smo srečno roko. Predavatelja Franc Žle, dipl. iur. oec. in dr. Mitja Tavčar sta zelo plastično posredovala svoje izkušnje. Dr. Mitja Tavčar dela v Iskri kot komercialist že trideseto leto. Na temo trženja je magistriral in doktoriral.

Izžareva velik življenjski optimizem in energijo, povezano z bogatim teoretičnim znanjem in življenjskimi izkušnjami.

Dr. Boris Grabner je sposobnost retorika z vso vehemenco dokazal tudi na seminarju. Znanje iz področja retorike, ki si ga je pred leti pridobil v ZDA in, ki ga tekoče spremlja, prenaša na študente na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani.

Pred pričetkom seminarja so dobili udeleženci obsežno literaturo. Upamo, da bomo s pomočjo posredovane literature in s pomočjo seminarja realizirali zastavljeni cilj — udeležence stimulirati za permanentno strokovno izpopolnjevanje.

Tretji dan so se udeleženci seznanili z novostmi v proizvodnih programih, s posebnim poudarkom na novi konstrukciji podboja.

V Novi opremi so si udeleženci ogledali nove izdelke, komercialisti pa so na podlagi obogatene znanja iz področja psihologije prodaje reprezentirali nekatere proizvode »možnim kupcem« — ostalim udeležencem.

Zadnji dan so pri izvedbi programa sodelovali tudi direktorji finalnih TOZD in član PO za lesarstvo ter predsednik PO. Spremljali so program, nekateri pa so jim posredovali tudi informacijo o poslovnih politikah in podali smernice za nastop na tržišču.

Seminar smo organizirali na pobudo TOZD Blagovni promet s pomočjo Delavske univerze Tomo Brejc iz Kranja. Marija SEKIRNIK, dipl. ing. gozd.

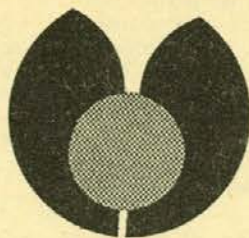

Propadanje naših domačij

KOROSKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC

KOROSKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska cesta 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1987.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO XX — ŠTEVILKA 5

JUNJ 1987

POŠTINA PLAČANA

Ekonomski položaj kmetijstva

Razmere v kmetijstvu, zlasti v živinoreji, ki je prevladujoča proizvodna usmeritev v koroški krajini, se še naprej slabšajo zaradi:

— neusklajenih cen kmetijskih pridelkov (s prodajno ceno mleka je pokritih le 71 % proizvodnih stroškov, s prodajo klavne živine pa je pokritih le 64 % proizvodnih stroškov),

— neustreznih kreditnih pogojev za naložbena in obratna sredstva (daljši proizvodni cikel v živinoreji, počasno obračanje kapitala, pri pitanju je koeficient obračanja pod 0,5),

— objektivno višjih stroškov v hribovskih pridelovalnih razmerah (nižji hektarski pridelki, večja poraba dela, energije in repromateriala na enoto proizvodov ter dražje kmetijske mehanizacije za hribovske razmere).

Na vidiku je upadanje intenzivnosti pridelovanja v zasebnem kmetijstvu, ki poseduje 96 % vseh kmetijskih zemljišč. Zmanjšano porabo gnojil, zaščitnih sredstev, kvalitetnih semen in upadanje umetnega osemenjevanja krav bo povzročilo upadanje proizvodnje, nižjo tržnost in končno slabšo oskrbljenost tržišča z mlekomo in mesom.

Tržno proizvodnjo zmanjšujejo predvsem mešane kmetije, ki niso v celoti eksistenčno vezane na dohodke iz kmetijstva, čistim profesionalnim kmetijem pa se slabša socialni položaj (manjši neto dohodek, povečane davke). Nezadovoljstvo med tržno usmerjenimi kmetijami je vedno večje. Mladi kmetje iščejo zaposlitev izven kmetijstva, odjavljajo pokojninsko zavarovanje. Zmanjšuje se vpis mladih v kmetijsko šolo na Muto (evidentirani samo 3 kandidati za šolsko leto 1987/88).

Enake razmere so v družbenem kmetijstvu, ki je v izgubah, kljub stalni rasti produktivnosti na enoto površine, na žival in na zaposlenega delavca. Iz živinorejskih farm v zadružnih ekonomijah odhajajo delavci v industrijo.

V celoti akumulativnost in reproduktivna sposobnost zadružnih organizacij upada. Zaradi 30—40% zaostajanja cen kmetijskim pridelkom za rasto cen reprodukcijskega materiala, kmetijski mehanizaciji, energije in kapitalu, je po novem obračunskem sistemu poslovni uspeh za I. tromesečje 1987 še bistveno slabši. Prvič po ustanovitvi KKZ izkazujemo v dveh TO izgubo, ki je niti na nivoju DO ni bilo možno izravnati. Kolektiv zadruga, ki šteje 331 delavcev je skupaj s svojimi združenimi kmeti (1800) vedno bolj v nesorazmernem težkem ekonomskem in socialnem položaju kljub večji tržni proizvodnji in nadpovprečni rasti produktivnosti.

1. Dosežena proizvodnja za obdobje januar—marec 1987

Proizvod	doseženo	ind.	plan	%	dinam.	%
TZO EM	1986	1987	87/86	87	izp.	pl. kol.
Mleko (v 000 l):						
»LEDINA«	1337,2	1441,7	107,8	6600	22	1420
»TRATA«	596,5	613,7	102,9	3163	19	700
»ODOR«	251,8	251,3	99,8	1370	18	300
skupaj KKZ	2185,5	2306,7	105,5	11133	21	2420
Klavna živina (ton)						
»LEDINA«	132,9	141,8	106,7	604	23	156,3
»TRATA«	44,1	74,7	169,4	443	17	86,9
»ODOR«	37,6	66,5	176,9	318	21	52
skupaj KKZ	214,6	283,0	131,9	1365	21	295,2

Proizvodnja mleka je sicer nad lanskim nivojem, vendar že zaostajamo za načrtovanimi količinami. Od skupne tržne proizvodnje odpade na družbeno kmetijstvo nekaj nad 12 %. Opazno je največje zaostajanje pri mleku v Dravogradu, kjer so ukinili nerentabilno družbeno proizvodnjo v Libeličah, pa tudi v Prevaljah zaostaja predvsem zadružni sektor.

Obseg tržne prireje goveje živine za zakol je nad lanskim nivojem, kjer je svoj delež povečal družbeni sektor, kjer je porastla proizvodnja za 114 %. Plan pa je presežen za 7,7 %, vendar je delež družbenega sektorja v skupni proizvodnji pod 10 %. Povečan zakol goveje živine pa kaže tudi nevarnost posega v osnovno čredo. Po informacijah naših terenskih delavcev-pospeševalcev se je v tem obdobju izredno povečal zakol na domu. Na »črno« koljejo predvsem krave.

Pašniki so oživel, foto: V. G.

Poprečno višje »drobno prodajne cene mesa na domu« od uradnih cen omogočajo kmetom, da predčasno vračajo kratkoročne kredite (avanse, premostitvene kredite), da se tako izognejo bremenu visokih obrestnih mer, ki jih uradno dirigirana cenovna politika za kmetijske pridelke ne prenese. Tako zmanjševanje osnovne črede seveda ne bo ostalo brez posledic za oskrbo potrošnikov v naslednjih letih.

2. Finančni rezultati poslovanja za obdobje januar—marec 1987

	1986	1987	Indeks
1. Celotni prihodek	1.349.318	2.745.074	203
2. Porabljena sredstva	1.163.179	2.441.021	210
— amortizacija	22.024	55.250	251
3. Dohodek	186.140	316.510	170
— obveznosti iz dohodka	56.940	109.422	192
4. Čisti dohodek	129.197	207.088	160
— osebni dohodki	108.169	233.822	216
— ostanek za sklade	18.879	18.747	99
5. Poprečno število zap.	321	334	104
6. Poprečni ODD/del na mes.	82.443	164.894	200
7. Akumulacije	17.146	18.410	107
8. Povpr. upor. posl. sred.	2.023.561	3.948.587	195
9. Izguba	—	27.434	—

Iz gornjih podatkov je razvidno, da je rezultat bistveno slabši kot leta 1986. Za 7 indeksovni točk večja rast porabljenih sredstev kot je rast celotnega prihodka že bistveno zmanjšuje dohodek. Tak rezultat je posledica pospešene rasti vhodnih cen za kmetijstvo in zaostajanje cen kmetijskim pridelkom. Nov obračunski sistem je zato še bolj negativno vplival na finančni rezultat, ki je negativen v višini 27.434.487.— din.

Z izgubo sta zaključili:	
TZO »ODOR« v višini	21.310.754.— din
TOZD »MESNINA« v višini	27.314.534.— din
skupaj:	48.625.288.— din

Z ostankom dohodka pa sta:	
TZO »TRATA« v višini	3.800.623.— din
TZO »LEDINA« v višini	17.390.178.— din
skupaj:	21.190.801.— din
Negativna razlika	— 27.434.487.— din

Priljubljen predsenacijske ukrepe v obeh TO, ki sta zaključila z izgubo, pa tudi v celotni DO.

Na račun novega obračuna (revalorizacijski odhodki) znaša izguba:	
v TZO »ODOR«	15.237.854.— din
v TOZD »MESNINA«	12.993.419.— din
Skupaj:	28.231.273.— din

Glede na sezonski značaj kmetijstva, kar posebej velja za TZO »ODOR« je delno izguba v I. kvartalu še objektivna in jo je možno do jeseni, ko so prodani pridelki, odpraviti. V težjem položaju pa je TOZD »Mesnina«, kjer pa je izguba posledica že nekaj letnih nesorazmerij v cenah mesa in izdelkih.

Kljub povečani proizvodnji govedine za 45 indeksovni točk iz lastne surovinske baze in zmanjšani nabavi mesa od drugod ni bilo možno pokriti negativnih razlik.

Osebni dohodki delavcev za prvo tromesečje so sorazmerno nizki in znašajo mesečno:

— TZO »ODOR« Dravograd	146.826.— din
— TZO »TRATA« Prevalje	168.954.— din
— TZO »LEDINA« Slovenj Gradec	171.696.— din
— TOZD »MESNINA« Otiški vrh	156.599.— din
— KKZ poprečje	164.894.— din

Gibanje OD je v sorazmerju s poslovno-finančnimi rezultati po posameznih TO.

3. Ekonomska problematika živinoreje

Stroški priraje mleka in mesa so po podatkih Kmetijskega inštituta Slovenije za intenzivne kmetije z nadpovprečno proizvodnjo znašali v marcu 1987:

	stroški proizvodnje	odk. cena s premijo	izguba
— za 1 L mleka	155	122	33
— za 1 kg prirastka gov.	994	660	334

Ker so to podatki za vrhunske kmetije, ki oddajo na leto nad 30.000 L mleka, ali nad 2000 kg žive teže klavnih govedi, je dejansko stanje v celoti še slabše, kajti takih kmetij je sorazmerno malo, predvsem na našem področju, kot je razvidno spodaj:

občina	število kmetij za mleko		število kmetij za pitanje	
	vseh	kmetij nad 30.000 L	vseh	kmetij nad 3000 kg govedi
Dravograd	122	12	195	19
Ravne	151	18	313	20
Slovenj Gradec	694	29	416	21
SKUPAJ:	967	59	924	60

V letu 1986 je znašala poprečna količina oddanega mleka na kmetijo:

— V Dravogradu	10.253 L
— v Ravnah na Kor.	16.106 L
— v Slovenj Gradcu	8.690 L
poprečno KKZ	9.943 L (SRS — okrog 6000 L)

V celoti je glede na višino tržne proizvodnje stanje še slabše. Za ilustracijo primer iz našega področja: kmetija, ki bo letos predvidoma oddala okrog 80.000 litrov mleka, je dobila februarja za prodano mleko toliko, kot je znašal neto OD dveh otrok gospodarja kmetije, ki sta zaposlena izven kmetije. Pri tem pa je treba upoštevati, da je od izkupička za mleko šteti samo 40 % za delovni dohodek, 60 % so materialni stroški in, da delata za tako veliko proizvodnjo evropskega nivoja dva z vsemi nedeljami in prazniki vred.

Sicer pa je znano, da velja steklenica piva 5 litrov mleka.

V obdobju 1975—1985 znaša indeks rasti vhodnih cen za priraje mleka 1.709, indeks rasti odkupnih cen mleka pa je le 1.443.

Zelo prepričljiva je primerjava količin mleka ali klavne govedi, ki je potrebna za nabavo traktorja:

Leto	litrov mleka	kg klavne govedi
1981	20.825	3574
1985	22.611	3757
1986/87	40.000	5800

Znani so podatki, da je za poprečni mesečni OD/zap. v SRS možno kupiti v letu 1986 920 L mleka ali 132 kg mesa, v letu 1985 pa le 796 L mleka ali 100 kg mesa.

V tem sorazmerju v škodo kmetijstva je prišteti še izredno povišanje za pokojninsko zavarovanje kmetov za IV. zavarovalni razred:

let	znesek	verižni indeks
1985	43.019	—
1986	94.651	220
1987	258.908	274

Tako je leta 1986 zadostovalo za ta prispevek nekaj pod 1000 litrov mleka, letos pa je to veljalo okrog 2500 litrov mleka.

Kmetijstvo v koroški regiji preko svoje združne organiziranosti trenutno nima materialne moči in realnih ekonomskih osnov za nadaljnji uspešni razvoj. Iz sredstev občinskih skladov le v manjši meri kompenziramo cenovna neskladja (regresiranje gnojil in koruze, kompenziranje prašičjega in govejega mesa, dodatno premiranje mleka v občini Ravne na Koroškem). Popolnoma so ustavljene naložbe zaradi neustreznih kreditnih pogojev za kmetijstvo.

Posledice naštetih neugodnih pogojev lahko strnemo:

1. naložbe v dolgoročni razvoj popolnoma usihajo, posledice bodo v zmanjšani oskrbi v naslednjih letih;
2. upada intenzivnost pridelovanja zlasti v težjih hribovskih pridelovalnih pogojih;
3. povečuje se število mešanih kmetij, ki v slabših ekonomskih pogojih niso zainteresirane za tržno pridelavo;
4. mladi iz kmetijstva pospešeno iščejo zaposlitve v drugih panogah;
5. razpada organiziranost kmetov v zadrugi;
6. izstopanje kmetov iz pokojninskega zavarovanja in opredelovanje za nižje zavarovalne razrede;
7. nezainteresiranost za večanje produktivnosti in za večje uveljavljanje znanja v kmetijsko pridelovanje.

K navedenemu je treba dodati še naše regijske specifičnosti, ki še poslabšujejo položaj:

— neenotnost pri agrarno-političnih ukrepih. V občini Ravne na Koroškem je IS na demonstrativen pritisk kmetov posredoval pri skladu izplačevanje dodatne premije za mleko;

— V ostalih občinah pa nasprotno prispevajo skladi po 5.000 din za kolektivno zavarovanje osnovne črede ter 8.000 din v občini Radlje. Sklad v Ravnah pa tega ne prispeva;

— V Ravnah so kmetje zagrozili z demonstrativnim protestom. Sedaj, ko so začasno »potolaženi« z dodatno premijo, grozijo z protesti v Slovenj Gradcu in Dravogradu. Politično je situacija zelo kritična, ker raste nezaupanje kmetov tudi do občinskih in regijskih družbenopolitičnih institucij in do lastne organizacije (zadruge);

— Ni uspela uskladitev, da bi v regiji ustanovili skupen SIS za kmetijstvo in oskrbo, s tem pa je že vnaprej pogojena neenotnost pri reševanju kmetijskih problemov v prihodnjih letih;

— Goveja živina iz Mežiške doline je kontaminirana (zastrupljena) s težkimi kovinami (svinec, kadmij). Zato morajo v klavnici zavreči drobovino, kar pri vsakem govedu velja nad 5.000 din

Predlagani ukrepi:

1. Takojšnja uvedba ekonomskih cen za kmetijske pridelke ali pa celovito nadomeščanje cenovnih razlik iz družbenih skladov.

2. Vsestranska podpora IS SRS, ki se zavzema za enakopravne ekonomske pogoje v kmetijstvu. Vse predlagane ukrepe je treba še pospešiti.

3. Zadružne organizacije se morajo same lotiti ukrepov za boljšo organiziranost, smotno delitev dela, večjo delovno in tehnološko disciplino ter odgovornost.

4. V regiji je potrebo zagotavljati dolgoročno kompenzacijo višjih stroškov pridelovanja v hribovskih predelih.

5. Medobčinske družbene politične organizacije in MGZ naj bi še bolj podpirale enotnost ukrepov za zboljšanje stanja in se zavzela za ustanovitev skupnega SIS za kmetijstvo in oskrbo.

6. Občine in občinski intervencijski skladi naj usmerijo vsa razpoložljiva sredstva za kompenzacijo tržne prireje mleka in mesa z dodatnimi premijami, da bi delno ublažili višje pridelovalne stroške zaradi težjih hribovskih razmer.

7. Občine in TKB naj čimprej proučijo in zagotovijo olajšave (znižanje obrestnih mer, moratorij) za naložbene kredite v hribovskih predelih, da ohranimo nadaljni razvoj in oživljanje hribovskega prostora.

OPOMBA: Sestavek je bil oblikovan pred zadnjo spremembo cen za mleko in klavno živino, ki pa bistveno niso spremenile (zmanjšale) cenovnih razlik.

Ivan Uršič, dipl. ing. agr.

Skupinsko zavarovanje živali

na področju občin Radlje ob Dravi, Dravograd, Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem

Živinoreja je ena izmed najpomembnejših vej našega gospodarstva, saj daje večji del dohodka v kmetijstvu. Pridelovanje hrane živalskega izvora ima velik družbeni pomen, saj si naša družba prizadeva za čimboljše samoskrbo s hrano. Proizvodnjo hrane — živil živalskega izvora stalno spremljajo nevarnosti, ki jih povzročajo bolezni, zasilni zakoli ali pogini živali in se s procesom intenzifikacije še povečujejo. Škode se pogosto pojavljajo in zato kaj hitro zamajajo gospodarsko moč živinoreje. Nevarnosti, ki ogrožajo živinorejo je mogoče precej obvladati s preventivnimi in represivnimi ukrepi. Kljub prizadevanju in skrbi živinorejcev ter veterinarske in pospeševalne službe pa imamo v živinoreji leto za letom velike škode zaradi poginov, zasilnih zakolov zaradi bolezni ali nezgod.

Iz teh razlogov je organizirano zavarovanje na skupinski način. Zavarovanje sodi med najpomembnejše **pospeševalne** ukrepe, to je določeno tudi v 119. členu Zakona o združenju kmetov. Na tej osnovi je bil sklenjen dogovor med Zadružno zvezo Slovenije in ZS Triglav o osnovah, merilih in pogojih skupinskega zavarovanja kmetijske proizvodnje. Namen tega dogovora je dati tej proizvodnji oz. proizvajalcu hrane gospodarsko in socialno varnost, sami proizvojniki hrane pa zaradi množičnosti najugodnejše pogoje zavarovanja.

V živinoreji je veliko neskladij tudi v cenah živalskih proizvodov mesa in mleka, kar se kaže v nizkem dohodku oz. izgubah pri vzreji ali pitanju živali. Ta neskladja so pokazala, da rizika proizvodnje živinorejci ne morejo nositi sami. Podan je bil predlog, da je treba zavarovanje nujno vračunati v ceno proizvoda ali pa, da ga prevzame širša družbena skupnost (SIS ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, Samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in poraba hrane ipd.).

Na osnovi tega je Zadružna zveza Slovenije za organizirano proizvodnjo izdelala osnutek pogodbe o proizvodnem sodelovanju v kmetijski proizvodnji, kjer je predmet te pogodbe tudi zavarovanje združene kmetijske proizvodnje v skladu s 119. členom Zakona o združenju kmetov in na podlagi pogodbe o osnovah in merilih ter pogojih za skupinsko zavarovanje kmetijske proizvodnje.

Realizacijo tega je prevzel tudi samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v SR Sloveniji in je v navodilih za uveljavljanje intervencijskih ukrepov po dogovoru o enotni politiki in ukrepih pospeševanja proiz-

vodnje hrane v letu 1987 namenil znatna denarna sredstva za zavarovanje plemenskih krav, za sedaj v t. k. im. »A« kontroli. Tako republiški sklad nadomesti zavarovalno premijo rejcem (organizacijam združenega dela in organizacijam združenih kmetov za njihove članice) za plemenske krave iz »A« kontrole in breje telice, njihove potomke en mesec pred telitvijo za primer pogina ali prisilnega zakola ter zdravljenja, če imajo sklenjene pogodbe (police) o zavarovanju plemenske živine (iz »A« kontrole).

Za združene kmete velja pogodba po skupinskem zavarovanju, ki jo sklene organizacija združenih kmetov.

Za skupinsko zavarovanje sprejmeta organizacija združenih kmetov in območna zavarovalna skupnost tako imenovano temeljno police, s katero opredeljujejo obveznosti in pravice iz zavarovanja.

Glede na razpoložljiva sredstva za leto 1987 je nadomestilo določeno v višini 12.000 din na glavo plemenske živali. To določilo velja za celotno področje SR Slovenije z veljavnostjo 01. 04. 1987, lahko pa se izplača:

— organizaciji združenega dela, ki odda 4.500 l mleka

— organizacijam združenih kmetov, za združene kmete, ki oddajo najmanj 2.500 l mleka na nižinskem in 2.200 l mleka v hribovitih območju v preteklem koledarskem letu na kravo.

Ker pa vemo, da večina krav še ni v t. im. »A« kontroli, temveč t. im. »Z« kontroli, ki pa niso zajete v prejšnjem določilu in ker gre tudi v tem primeru za tržno proizvodnjo, so občinski skladi za intervencije v kmetijstvu drugod v Sloveniji že prejšnja leta, za leto 1987 pa so kljub finančnim težavam te institucije v Radljah ob Dravi, Dravogradu in Slovenj Gradcu zavedajoč se pomembnosti zavarovanja kot faktorja pospeševanja živinoreje sprejele sklep, da za vsako zavarovano kravo iz t. im. »Z« kontrole sklad prispeva v občini Radlje ob Dravi 8.000 din po zavarovani živali, v občini Dravograd in Slovenj Gradec pa po 5.000 din. Industrijsko najmočnejša občina v koroški regiji Ravne na Koroškem pa za to akcijo ni imela poslušala ali možnosti in so tako živinorejci na tem področju neenakopravni z ostalimi proizvajalci v koroški regiji in plačujejo zavarovalno premijo v celoti sami.

Usklajeno s tem je tudi sklepanje zavarovanj in prispevek zavarovancev (t. im. participacija) k stroškom zdravljenja. Na območju občine Radlje ob Dravi, Dravograd in Slovenj

Gradec ta prispevek znaša 1.000 din pri vsaki veterinarski intervenciji, na področju občine Ravne na Koroškem pa 30 % od višine vsakokratne veterinarske intervencije. Želimo in upamo, da bo v letu 1988 tudi v občini Ravne na Koroškem ta zadeva urejena in da bi tako vsi organizirani živinorejci — tržni proizvajalci v celotni koroški regiji imeli enotne pogoje.

Pogodbe o sofinanciranju zavarovalnih premij so v že omenjenih treh občinah sklenjene in zavarovalna skupnost Triglav jih preko svoje terenske mreže že izvaja. Poudarjamo, da so zbori kmetovalcev takšen način sofinanciranja zavarovanja sprejeli s podporo področnih kmetijskih združenj, veterinarske službe in občinskih skladov.

Na področju vseh koroških občin je premijski stavek za zavarovanje plemenskih krav in telic 5,6 % od zavarovalne vsote, minimalna zavarovalna vsota pa znaša za plemensko govedo v »A« kontroli 350.000 din za ostale govedo pa 300.000 din. Vse dolžnosti in obveznosti zavarovalne skupnosti in zavarovanca pa so določene v splošnih pogojih za zavarovanje živali, ki jih sprejme ob sklenitvi police vsak zavarovavec.

Ker v določenih primerih prihaja do nespo-razumov, kaj je krito s stroški zdravljenja — poudarjamo, da so to vse kurativne storitve (zdravljenje raznih bolezni), niso pa zajete tki. gospodarske intervencije, kot so zdravljenje plodnostnih motenj v zvezi z reprodukcijo, zdravljenje latentnih mastitisov, kastracije, lepotne operacije, preventivne storitve kot so vitaminizacija in razglistenje ipd.

Kakšni bodo rezultati zavarovanja v letu 1987, bomo videli komaj po preteku zavarovalnega leta, vendar upamo, da se bo število zavarovanj znatno povečalo in da bo tako v zavarovalno zaščiteno zajetih čim več plemenskih krav in telic in da bodo rezultati v zdravstveni in ostali zaščiti dobri.

Želimo se še enkrat zahvaliti Samoupravnemu skladu za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane predvsem pa občinskim intervencijskim skladom občin Radlje ob Dravi, Dravograd in Slovenj Gradec, TZO Ledina Slovenj Gradec, TZO ODOR in KZ Vuzenica ter Koroškemu veterinarskemu zavodu, da so tak program sofinanciranja zavarovanja tržnih proizvajalcev podprli in tudi realizirali na tem področju Slovenije.

Mag. Rado Lobnik, dipl. veterinar
Strokovne službe
Zavarovalne skupnosti Triglav
Območna skupnost Maribor

RUDIJU GRADIŠNIKU V SPOMIN

Komaj dobra dva meseca je minilo, kar sva se srečala na cesti, na Prevaljah. Globoko sem bil zatopljen v svoje misli, zato nisem slišal, da me je poklical in ogovoril. Šele tedaj, ko me je ponovno in glasneje poklical po imenu, sem se zdrnil, se ozrl in ga spoznal. Ko sva si dala roko in se pozdravila kot stara znanca, me je pogledal in mi rekel naravnost v obraz, tako kakor je on zmeraj znal in imel navado: »Glej, glej, kako si zamišljen, tako, da ničesar ne vidiš okrog sebe. Si pač na skupnih službah! Zato ni čudno, da ne veš več za svoje prijatelje in znance. Pišeš v priložo Viharnika za kmetijstvo, pa pozabljaš na nas kmečke ljudi. Pozabil si na mojo ženo in njeno petdesetletnico, pred letom dni. Pozabil in se ne boš spomnil tudi moje 60-letnice, ki bo drugo leto ob tem času.« »Boš pa ja kaj rekel, ali povabil, potem bom pa vedel. Bova pa tedaj za oba nekaj napisala,« sem mu odgovoril. Strinjaj se je in mi nekako poudarjeno rekel: »Veš treba je pisati o živih ljudeh, da lahko še preberejo. Potem, ko so mrtvi, ne pomaga ničesar več.« Z nekakim nejasnim čudnim občutkom sva se razšla.

Tako prizadeto mi je govoril. Tedaj si zares nisem mogel niti v sanjah predstavljati, da je to bilo zadnje srečanje v življenju, da se ne bova živa nikoli več srečala in ogovorila. Rudi Gradišnik, kmet p. d. Gradišnik na Lokovici se je rodil 21. januarja 1928. leta. Bil je kmečki otrok, ki se je že v rani mladosti moral seznaniti s trdim kmečkim delom. Za kmečko delo je pokazal kmalu veliko veselje in zanimanja. Zaželel si je znanja, da bi znal bolje gospodariti, delati na zemlji. Že v stari Jugoslaviji je odšel v nižjo kmetijsko šolo v Šentjur pri Celju. Potem pa je prišla druga svetovna vojska in okupacija. Zaradi sodelovanja v NOB so ga skupaj z bratom, komaj 16-letnega, izselili in internirali v Weimar v Nemčijo.

Po osvoboditvi in končani vojni se je Rudi vrnil domov in najprej dokončal svoje šolanje. Končal je srednjo kmetijsko šolo v Mariboru ter postal kmetijski tehnik. Midva z Rudijem sva se prvič srečala pozimi leta 1948—1949 na nekem združenem sestanku na Holmcu.

Rudijevo življenje je bilo delo v kmetijstvu. Spoprijel in spoznal se z vsem, kar je s tem v zvezi.

Ko je bil nekaj let delovodja na kmetijskem delovišču kmetijske zadruge na Polani, je svoje Gradišnikovo posestvo za ta čas dal v zadrugo. Tudi nesreče mu niso prizanašale, leta 1954 je pogorel pri Gradišniku hlev, leta 1975 pa kozolec. Leta 1956 se je srečno poročil. V zakonu so se mu rodili 4 otroci: 3 sinovi in 1 hčerka.

Šele sedaj je pričel intenzivno gospodariti. Preusmeril je Gradišnikovo kmetijo v rejo krav in prirejo mleka. Njegov neomajni tekmovalni duh ga je gnal in podžgal k vedno večjim uspehom in dosežkom. Postal je rekorder v pridelavi mleka. Največ ga je oddal nad 77.000 litrov na leto. Sedaj pa ustaljena pridelava mleka pri Gradišniku znaša od 60—70.000 litrov oddanega mleka na leto.

Kot napreden kmet je Rudi tesno sodeloval vsa leta s kmetijsko zadrugo »Trata« Prevalje. Bil je njen kooperant. Bil član njenega združnega sveta, član centralnega združnega sveta KKZ v Slovenj Gradcu, član Zveze borcev. Od ustanovitve do svoje smrti je bil zvesti član društva kmetijskih inženirjev in tehnikov sekcije za Korško.

Tesno je sodeloval tudi s TOK gozdarstvo Ravne.

Rajnega Rudija Gradišnika bo zaradi njegove mnogo prerane smrti močno pogrešala njegova družina, njegova Gradišnikova domačija. Pogrešala ga bo kmetijska zadruga. Kajti Rudi je bil kmet, pravi kmet, z dušo in telesom, kmet z znanjem, kmet združnik, ki je ves svoj dohodek vračal in vlagal v razvoj in napredek svoje kmetije in njene proizvodnje. Rad je zahajal v družbo, posebno na izlete. Vsakega izleta, bodisi društvenega ali združnega se je udeležil. Vse je hotel videti, preizkusiti in če je bilo dobro tudi kupiti in uporabiti. Rok Gorenšek

Jože Kolar 50 let

Letos, 26. februarja 1987, se je srečal z Abrahamom tudi naš Jože Kolar, ki je zaposlen kot traktorist v KKZ-TZO LEDINA Slovenj Gradec.

Jože se je zaposlil v Kmetijski zadrugi Slovenj Gradec že leta 1951. Od leta 1951 do leta 1962 je bil voznik. Vozil je s konji, oral in opravil s konji razna poljska dela. Konje pa so zamenjali traktorji, tudi Jože je moral zamenjati poklic. Od konjarja je napredoval do traktorista. Seveda se je to zgodilo šele, ko je leta 1962 uspešno končal šolo za traktoriste pri Kmetijski šoli v Mariboru.

Postal je dober in uspešen traktorist, ki je premagal težaven prehod s konja na traktor, česar ni zmogel vsak, ki je poprej vozil s konji.

Ob njegovem življenjskem jubileju mu njegovi sodelavci v KKZ TZO LEDINA Slovenj Gradec in sodelavci celotne KKZ, prav tako pa tudi znanci in prijatelji iz srca želijo še mnogo uspešnih zdravih in delovnih let življenja.

Rok Gorenšek

Trata — poslovni prostori

Obnovljeni hlevi se belijo po bregovih

Odgovor na članek kadrovska politika v Lesni in njeno (ne)izvajanje

V mnogočem se je mogoče strinjati z avtorjem sestavka »Kadrovska politika v LESNI in njeno (ne)izvajanje« z Vladom Planinškom, saj do nekaterih podobnih ugotovitev, kot jih je načel, prihajamo tudi v strokovnih službah te DO. V lanskem letu smo namreč pripravili obsežno analizo s področja kadrovanja, izobraževanja in socialne politike in jo s predlogi za izboljšanje stanja obravnavali na vseh možnih nivojih. Nenazadnje je bila ta problematika ena od osrednjih točk delavskega sveta delovne organizacije z začetka tega leta, kjer je bila sprejeta vrsta sklepov za izvajanje kadrovske politike v naslednjem enoletnem obdobju. Tako ni moč zanikati prizadevanj za izboljšanje stanja na tem področju, vprašanje pa je, koliko lahko storimo ob osebnih dohodkih, kakršni so v LESNI, ko se na razmeroma ozkem področju regije strokovni kader najraje spogleduje z železarno, tovarno, usnja in podobno. Sicer pa ni vse tako črno, kot to vidi tov. Planinšek, kajti, da se LESNA razmeroma dobro drži med ostalimi lesarji v republiki, je najbrž zasluga tudi naših strokovnih kadrov, v katere smo vlagali v preteklosti, v katere še vlagamo in v katere bomo vlagali še več. Pa o tem raje drugič kaj več, kajti avtorja sestavka namreč najbolj muči priznavanje interne izobrazbe v LESNI, kakor jo je poimenoval, zato naj odgovor velja predvsem temu vprašanju.

Res je, da beležimo v LESNI razmeroma velik razkorak med zahtevano in dejansko šolsko izobrazbo (30—40 %), ponekod celo do 50 %, vendar za primerjavo — v SR Sloveniji je v povprečju ta razkorak 53 %. To seveda ne pomeni, da je pri nas kadrovska struktura ugodna. Nasprotno! Naša prizadevanja so bila vseskozi usmerjena v to, da bi jo izboljšali, zato smo v kadre vlagali po najboljših močeh, kar je razvidno iz sredstev, ki smo jih vsako leto namenjali štipendiranju za pridobitev strokovne izobrazbe, štipendiranju za delo in

ob delu, vsem oblikam permanentnega izobraževanja itd. Vsekakor bomo tako ravnali tudi v prihodnje s tem, da bomo sredstva za izobraževanje, ki bodo na razpolago, usmerjali zlasti v tiste kadre, ki bodo nosilci tehnološkega razvoja LESNE. Čeprav je prikaz kadrovske strukture tudi nekoliko »prenapih-njen«, kar gre na rovaš višjih zahtevnostnih del in nalog kot bi bilo treba, zaradi pričakovane višjega osebnega dohodka, ponekod pa so zahtevnosti nalog postavljene višje, kot so bile prej, v skladu s pričakovanimi cilji stroke in organizacije in da je možno na takšna dela in naloge ustrezne delavce sploh razporediti, ko se pojavijo, pa se strinjamo, da je potrebno izdatneje stimulirati znanje in kreativnost, da bi na takšen način strokovnjake, ki jih že imamo, obdržali in pridobivali nove.

Prav navedeni razkorak med zahtevano in dejansko šolsko izobrazbo omogoča oz. zahteva, da v določenih primerih opravljajo naloge višje zahtevnosti delavci, ki tej zahtevnosti s svojo pridobljeno (z verificiranim izobraževalnim programom) kvalifikacijo ne ustrezajo, vendar delavcev, ki bi imeli takšno izobrazbo, ni na razpolago. V takih primerih delavce z neustrezno izobrazbo razporejamo na višje zahtevne naloge za določen čas, ali pa jim v skladu z zakonom o delovnih razmerjih in ustreznim samoupravnim aktom po posebnem postopku ugotovimo delovno zmožnost za takšno delo, če seveda za to izpolnjujejo potrebne pogoje. To seveda ni »interno priznavanje izobrazbe«, kakor pravi Planinšek, saj se le-ta lahko pridobi le v ustrezni izobraževalni organizaciji po verificiranem programu, ampak se za delavca le ugotovi, da je zmožen opravljati določena dela in naloge. Tako npr. delavec, ki se mu ugotovi delovna zmožnost za določena dela in naloge, recimo v rangu srednje šole in določenega poklica, ne more kandidirati za nobeno drugo delo izven svojega, četudi je v

rangu enake 5. stopnje zahtevnosti ali poklica. To pomeni, da se mu mora ob vsakršni razporeditvi na druga dela in naloge, za katere sicer nima ustrezne šolske izobrazbe, ponovno ugotavljati delovna zmožnost. Isto velja, če se mu spremeni področje dela. S tako ugotovljeno delovno zmožnostjo si tudi ne more nič pomagati v drugi OZD. Poleg tega je takšen delavec ob spremembah organizacije in del oz. nalog vedno lahko razporejen na nižje vrednostna dela, torej na tista, ki sicer ustrezajo njegovi resnični kvalifikaciji.

Res je, da smo se v LESNI v zadnjem času pogosteje srečevali z ugotavljanjem delovne zmožnosti, kar pa je, oz. je bila, posledica prehoda na nov sistem delitve sredstev za OD in nove razporeditve delavcev po novi organizaciji oz. razvidnih del in nalog. Vseh razporeditev pa zaradi že navedenega problema — razkoraka med zahtevano in dejansko izobrazbo — ni bilo mogoče zakonito izvesti drugače, kakor tudi z uporabo instituta ugotavljanja delovne zmožnosti.

Ali je ugotavljanje delovne zmožnosti dobra ali slaba usluga združenemu delu ali izobraževanju nasploh, je seveda vprašanje zase. Gotovo je, da si je zakonodajalec ni zamislil tako na široko, kot se je uveljavila v praksi skoraj povsod, ampak zgolj kot izjemo za tiste, ki so resnično sposobni opravljati naloge višje zahtevnosti, kot jo sicer kaže njihova izobrazba. Vendar, samoupravljalcem je bila z zakonom dana pravica, da si v tem primeru sami krojijo svojo usodo. Da delovno zmožnost ugotavljamo preširoko, ima dokajšnje zasluge tistih 50 % samoupravljalcev, ki zahtevane izobrazbe nimajo, da pa pišemo o tem, pa nekateri izmed druge polovice, ki jim višja izobrazba ni bila priznana.

za kadrovske splošni sektor
Ivan PENEČ, dipl. iur.

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD — april 1987

Primek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Bricman Rado, 13. 4. 1987, gozdni delavec, nezaposlen
Kobolt Ivan, 15. 4. 1987, gozdni delavec, TOZD TIS Pameče

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Šepul Marjan, 3. 4. 1987, gozdni delavec, Rudnik Mežica

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Holbl Ljudmila, 1. 4. 1987, dipl. inž. gozd., pripravnica
Metinger Hedvika, 1. 4. 1987, kmetijski tehnik, delavec v drevnici,

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Čoderl Karel, 6. 4. 1987, direktor TOK, iz TOZD Gozd. Radlje
Tasič Anton, 1. 4. 1987, sekač, —

TOK GOZDARSTVO RAVNE

Voler Matjaž, 1. 4. 1987, gozd. del. sekač, Rudnik Mežica

TOZD ŽAGA MISLINJA

Krajnc Darja, 20. 4. 1987, tajnica TOZD, Kograd Dravograd

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Hasič Šahbaz, 1. 4. 1987, pomočnik pri polnojarmeriku, iz JNA

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Pikl Zlatko, 29. 4. 1987, pomožna strojna dela, iz Železarne Ravne

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Kotnik Tomo, 1. 4. 1987, mizar, Jeromel Avgust, privatnik
Gostenčnik Metoda, 13. 4. 1987, pripravnik, prva zaposlitev
Izak Marijana, 28. 4. 1987, pomoč. spaj. furnir. II. Tekstilna Otiški vrh
Pogorevčnik Jože, 26. 4. 1987, pomoč pri stroju II, iz JLA

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Rošer Bojan, 3. 4. 1987, pralec-mazalec, TP Pameče
Rek Alojz, 28. 4. 1987, voznik, Ružič P., zidar
Pogorevc Franc, 28. 4. 1987, voznik, Žaga Mislinja

TOZD OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Kozmus Frančiška, 2. 4. 1987, tekstilni tehnolog za šivalnico, TOZD Prevent Slovenj Gradec
Grobelnik Romana, 13. 4. 1987, zapir. vzmetnic, Kamnik Alenka, Tone privatnik Slovenj Gradec

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Priteržnik Erika, 14. 4. 1987, čiščenje poslovnih prostorov, Merx Celje
Fišer Jerica, 20. 4. 1987, čiščenje poslovnih prostorov, LESNA TP Prevalje

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Gorenšek Franc, 20. 4. 1987, dela sklad. delavca,

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Pokričaj Jože, 18. 4. 1987, najzahtev. detajliranje teh. sklopov, Kograd Dravograd

ODŠLI IZ TOZD — april 1987

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal, organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Pačnik Anton, st. 10. 4. 1987, gozdni delavec, invalid. upokojitev —

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Klemenc Ivan, 1. 4. 1987, sekač, invalidska upokojitev,

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Sedovnik Adolf, 30. 4. 1987, delovodja, upokojitev,

Šepul Jože, 30. 4. 1987, sekač, TIS Pameče

Obretan Janko, 30. 4. 1987, traktorist, TIS Pameče

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Čoderl KAREL, 6. 4. 1987, revirni vodja, TOK Gozd. Slovenj Gradec

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Kotnik Franc, 1. 4. 1987, sekač, upokojitev

TOZD ŽAGA MISLINJA

Lambizer Alojz, 5. 4. 1987, letvičenje in merjenje žaganega lesa,

Pogorevc Franc, 27. 4. 1987, sortiranje in dovoz hlodov,

TOZD ŽAGA VUHRED

Altbauer Ivan, 10. 4. 1987, brušenje rezil, invalidska upokojitev

Planinšec Avgust, 10. 4. 1987, žagar, invalidska upokojitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Lukič Dragan, 1. 4. 1987, pomožna strojna dela

Kolar Stanislav, 10. 4. 1987, vezanje palet,

Kristan Melhior, 30. 4. 1987, drobljenje odpadkov

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Ajtnik Marija, 2. 4. 1987, zavijanje vijakov II, invalidska upokojitev

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE

Ropret Stanislava, 21. 4. 1987, krpanje grč in smolnih kanalov, invalidska upokojitev

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Horvat Miroslav, 14. 4. 1987, avtomehanik

Kobold Ivan, 14. 4. 1987, voznik, TOZD Gozdarstvo Slov. Gradec

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Paradiž Ivanka, 30. 4. 1987, administrativna in blagovna dela, TOK Gozd. Dravograd

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Koler Božo, 30. 4. 1987, pripravnik, Fakulteta za geodezijo Ljubljana Pekljar

Hedvika, 14. 4. 1987, knjigovodja za IV. skup. TOZD, Center za socialno delo Slovenj Gradec

Družinski odnosi in otrokove duševne motnje

V zadnjih dveh desetletjih so psihologi in psihiatri posvetili veliko pozornost proučevanju staršev in družinskim dogajanjem. Odkrili so, da vodijo nekatere osebnostne lastnosti staršev in določena dinamika družinskih odnosov do posebno hudih psihičnih motenj pri otroku.

Kadar govorimo o zdravem in osebnostno zrelem človeku, mislimo na človeka, ki je v življenju aktiven (delaven), voljan (elastičen) ter racionalen (razumski), svoje okolje pa večino svojega življenja oblikuje takole:

— je zmožen opazovati svet in sebe v pravih razsežnostih,

— lahko odloži neposredno zadovoljitev v prid dolgotrajnejšim ciljem,

— kaže znake sposobnosti ljubezni, dela in igre (sprostitve, zabave),

— uživa določen občutek psihičnega zadovoljstva,

— razpolaga z vrednotami, ki mu omogočajo, da organizira svoje življenje in delo, medtem ko strpno pusti drugim njihove vrednote in lastni stil.

Če hočemo, da se otrok razvija v zdravega, zrelega človeka, mora družina izpolniti določene naloge.

1. Vzgojna naloga — pomeni seznanjanje, pomoč in vzpodbudo pri razvoju osebnosti od dojenčka preko mladostniških težav do samostojnosti, odločnosti in občutka lastne vrednosti.

2. Dinamična naloga — družina mora skrbeti za intenzivne in dalj časa trajajoče čustvene odnose med člani družine. Otroku potrebuje starše (in starši otroke) tudi zato, ker so mu več kot kdorkoli drug, da se z njimi pogovarja in da ga imajo radi.

Tako se bo tudi sam naučil živeti, govoriti, misliti, delati. To nalogo najbolj izpolnjuje popolna družina, kjer ne pride do pretirane navezanosti na enega in se spremeniti v »tolažnika« staršev. Dinamična naloga družine tudi preprečuje, da bi prišlo v otroku do posebnih konfliktov glede njegove spolne vloge.

3. Socializacijska naloga — Otroku pomagamo s prvimi koraki iz ozkega domačega okolja, v novi in širši svet vrtca, šole, družbe,

službe. Z vzori odraslih ljudi si utrjuje svoje mesto med vrstniki.

4. Kulturno-izobraževalna naloga — Posreduje mu besedni in pojmovni zaklad, da si lahko čimprej pridobi pravilno orientacijo za razumevanje sveta.

Proučevanje ljudi, ki kažejo hujše duševne motnje in bolezni, kažejo, da so taki ljudje dvakrat bolj pogosto odraščali v neugodnih (razbitih) družinah kot njihovi zdravi vrstniki. Tako so že v ranem otroštvu doživeli veliko razočaranj in duševnih pretresov. Ugotovitve kažejo, da so matere teh bolnikov pogosteje tudi same osebnostno bolj labilne in se poslužujejo napačnih vzgojnih ravnanj. Pri njih najdemo, v hujši meri kot običajno, razne bojazni, notranjo napetost, agresivnost, samovšečnost, čustveno hladnost ali pretirano skrbnost in gospodovalnost. Velikokrat deluje »hladno«, umaknjeno v svoje lastne nerazrešene probleme.

V zadnjem času se pogosteje omenja tudi **pomen očetove osebnosti**. Pri hujše motenih najdemo, kot so raziskave pokazale, pet tipov očetov:

a) očetje, ki skušajo v očeh hčerke spodkopati avtoriteto in ugled matere ter pritegniti hčerko na svojo stran, kar ima za posledico, da začne hčerka odklanjati svojo žensko vlogo, oziroma sebe kot žensko,

b) očetje, ki so ljubosumni na svoje sinove in prično z njimi tekrovati za ljubezen matere oziroma žene. Taki očetje so do sina hudo sovražni,

c) očetje, ki želijo, da bi jih v družini vsi občudovali, zaradi česar skušajo vedno znova razvrednotiti vse druge člane družine,

d) očetje, ki v življenju niso uspeli in sovražijo vse okoli sebe, se umikajo vase in so nezaupljivi do vseh,

e) pasivni, neodločni in nemočni očetje, ki žele spremeniti otroke v svoje zaščitnike in skrbnike.

Neugoden vpliv takih staršev na otroka navadno ni direkten, pač pa se kaže preko dogajanja v celotni družini. Tako lahko govorimo o **posebnih družinskih situacijah in ravnanjih z otroki**.

Eno teh predstavlja **situacija »dvojnega vezi«**, ko izraža eden od staršev, navadno mati, do otroka dvojno čustveno nasprotnih sporočil (npr. dopušča mu agresivno vedenje, potem pa ga strogo kaznuje). Posledica je, da je otrok zbežan in, če taka situacija traja dalj časa, je tudi trajno nesposoben razumeti sporočilo iz okolice, kar končno vodi v duševno bolezen.

Nezdrava je tudi tako imenovana **navidezna skupnost** ali psevdoskupnost. V tem primeru starša drug drugega ne spoštujeta ali pa vlada med njima le navidezna harmonija. Gre za nekakšno maskiranje konfliktov, ko se eden od zakoncev, na ljubo miru, žrtvuje in prilagodi motenemu partnerju.

Otroku, ki odrašča v taki družini, skušajo starši po vsej sili dopovedati, da je vse v redu, da je to, kar vidi in sliši, normalno, kar mu na koncu prepreči logično presojo vedenja in odnosov med ljudmi.

Omenim naj še tip družine, v kateri se starši rešujejo pred soočenjem s svojimi lastnimi problemi tako, da si podzavestno zberejo enega od otrok za nekakšnega »grešnega kozla«. Vzrok za njihovo nezadovoljstvo v poklicu ali družini ne iščejo v njihovi neuspešnosti ali neskladnosti značajev, pač pa je vsega hudega kriv otrok. »Vse bi bilo v redu«, pravijo, »če bi bil otrok priden ali normalen«, pri tem pa, da bi ohranili lažno predstavo o vzrokih svojega nezadovoljstva, z bolesto natančnostjo in vztrajnostjo odkrivajo in poudarjajo vedno nove otrokove napake in nepopolnosti, dokler ga končno zares tako ne zbežajo in oropajo lastnega občutka vrednosti, da prične kazati hude duševne in vedenjske motnje.

S tem prikazom niso izčrpane vse možnosti, ki otroku onemogočajo zdravo duševno rast. Vedeti pa moramo, da gre v omenjenih primerih predvsem za podzavestne probleme staršev, kjer si sami ne morejo pomagati, zato se moramo strogo izogibati kakršnihkoli klasičnih obsodb. Zato se tudi zdravljenje ne omejuje le na duševno motenega, pač pa se k terapiji pritegne tudi starše, oziroma celotno družino.

Mojca BREZNIKAR
Spec. klin. psihologije

TAKŠEN SI KOT OŽJENK

so nekoč rekli človeku, ki je bil nadležen in siten. Iz tega se da sklepati, da je bil ožjenk zelo zoperna in smrdljiva snov.

O njem so pripovedovali v dolgih zimskih večerih, ob topli krušni peči. Na oknih ledene rože, veter cvili okrog oglov, vsa številna družina pa se stiska na peči in okoli nje. Nad mizo brli petrolejka in meče medlo svetlobo po izbi in po kotih je mračno in skrivnostno. V kuhinji in hlevu je vse tiho, delo je za ta dan končano. To so ure, ko pride do izraza vsa družinska intimnost.

Nekdo na glas bere povesti iz starih knjig in novice iz časopisa Slovenskega gospodarja. To je družinski nadomestek radija.

Včasih se priklati kakšen osamljen popotnik in prosi za prenočišče. Posteljejo mu na slami sredi sobe. Tudi kakšen cigan često prespi na tej slami. Tedaj je še posebno veselo. Za skromno večerjo igra na citre pozno v noč. Tanki dolgi prsti mu plešejo po strunah kot vitke baletke po odru. Vse se zgrinja okoli njega in poslušajo.

Enkrat na leto se pojavi tudi prodajalec črnega olja, ves popackan od smole. Za prenočišče ga pusti stekleničko. To je zdravilo za živino pa tudi za ljudi. Bolani živali nakapajo na kruh par kaplic tega olja in ga ji dajo požreti. Z njim mažejo tudi oteklino in pa otrokom glistave trebuščke. Olje se kuha iz smole v posebnih kotlih kot žganje, samo da namesto žaganja teče olje. S tem so si nekate-

ri služili kruh. Tudi brinjevo olje, ki so ga imenovali »smolov olej« so kuhali na takšen način. Tudi z njim so mazali otrokom boleče trebuščke.

Nakapali so ga tudi na košček sladkorja in ga dali zaužiti bolniku. Okus je imel zelo ogaben, dobiti ga je bilo pa tudi v lekarnah.

Takšni prenočevalci so krajšali dolge zimske večere in so bili kar dobrodošli. Ušive berače pa so rajši poslali spat v hlev. Če pa teh ni bilo, tedaj pa je hišni gospodar; oče ali dedek pripovedoval čudovite zgodbe. Vrstile so se pravljice, doživljaji in dogodki. Pripovedi o vojskah, lakotah, ko si dobil za hlebec kruha celo posestvo; o rajnih, ki hodijo nazaj na zemljo, o divji jagi, o škopniku; o koloman bukvah, s katerimi so priklicali samega hudiča, nadalje o roparjih, razbojnikih, o zakopanih zakladih, ki na kresno noč žarijo v obliki plamenov. Vseh teh zgodb ni bilo za debelo knjigo. Nazadnje je govor tudi o ožjenku, ki ga delajo v apotekah iz rdečelascev. Vsa družina je s pritajenim dihom poslušala te grozne stvari. V duhu se vrstijo dogodki in prizo-

ri, kako ubijajo ljudi, ki so jih zvalili v lekarno.

Ožjenk je bil zelo cenjeno zdravilo za zunanjo uporabo. Z njim so mazali garjave ali ušive živali pa tudi ljudi. Mazali so z njim obolele ude zaradi revme. Pomagal je tudi pri udarninah ali drugih poškodbah. Celo na boleči zob so ga dajali. Če je bil piškav, so bolečine takoj prenehale in zob se je zdrobil.

Ožjenk je pomagal povsod, kjer je kaj bolelo.

Z svojim vonjem je pregnal nadležen mrčes: muhe, komarje, mravlje in drugo nadležno golazen. V vrtu in sadovnjaku je odganjal divjad, vrane, ptice in druge škodljivce. Ožjenka se je skratka balo vse živo. Če si namazal z njim vrata hlevov, je odganjal tudi uroke in druge škodljive duhove.

Kakšno moč ima vendar ta ogabna snov iz človeških organov? Vsa družina poslušala te skrivnostne reči in nihče si ni upal kaj reči. Vsi zamišljeni se porazgubijo po svojih ležiščih. Najmlajši se pokrijejo čez glavo, da ne bi videli strahov, ki bodo prišli iz kotov, ko bo oče ugasnil luč. Ko bo prišla pomlad in bo sonce posvetilo v vsak še tako mračni kot, bodo strahovi pozabljeni. Spomini na te zimske večere, na bajke, strahove in na vse kar je v zvezi z ožjenkom, pa bodo ostali vse življenje. S tem pisanjem, pa smo rešili ožjenk pozabe tik pred dvanajsto.

Jože KRAJNC

SPOMINI NA MLADOST

Hiša, kjer sem zagledal luč sveta, se po domače imenuje pri Lampretu. Ta domačija stoji ob vodi Sečnici. Na drugo stran Sečnice pa se že razteza Hriberski les. Ta gozd meji sledeče sosede: Gmajnarja, Lampreta in Olo-dija. Tik ob vodi pa je speljana krajevna cesta, ki veže kraje: Sele-Vrhe in od tam pri Anžiču pa se razcepi cesta v smer Ravne, levo pa v Slovenj Gradec. Nekoč je ta cesta bila makadamska in so furmani pokali z biči, ko so vozili les v Dravograd na lesno skladišče ki je bilo pri Mispeku. Tik ob Lampretovi domačiji, ob štali, je bila včasih steza, ki je vodila v Šentjanž. Spominjam se, ko smo otroci hodili po tej poti v šolo. Nevarnost pa je le bila ob progi, ki je žal ni več, da ne bi koga povozil vlak. Na obeh straneh so bile nameščene table z napisom: Pazi na vlak! Ko se je odstranjevala proga iz smeri Otiški vrh, Šentjanž, Sv. Jedert, Slovenj Gradec in naprej proti Celju, smo napravili veliko napako. Kako je bilo lepo videti, ko je večkrat na dan železna kača vlekla vagono proti Slovenj Gradcu ali nazaj v Dravograd. Če je bil tovor pretežak in če je bil tovorni vlak, takrat je lokomotiva strašno sopihala in valila črni dim. Takrat smo otroci vzklikali: »Težko vlečem sto hudičev, težko vlečem sto hudičev.« Ne vem kje smo to pobrali. Če pa je bil tovor manj težak, takrat je pa pravila lokomotiva: »Že gre, že gre« Vlak je bil tudi naša ura, posebno na jesen, ko smo otroci pasli živino. Jaz sem pasel v Lampretovem logu, to je v bližini Jakobove delavnice ali po domače pri Pustu. Takrat smo se pač ravnali po petem vlaku, ki je prišel iz Dravograda in je peljal v Celje. Kmetje so nam pastirjem rekli: »Pasi do petega vlaka, potem boš pa brez skrbi gnal čez progo. Avtomobilov je bilo malo, zato se pa nam teh ni bilo treba bati. Če pa je že kateri peljal, si ga slišal kilometer daleč,

da bi se ga lahko pravočasno ognil. Posebno lepo je bilo v naših krajih jeseni, ko smo »prešali«. Povsod si slišal petje ob veselem škripanju preš. Otožnost je pa človeku napolnila srce, ko so se na večer oglasili zvonovi cerkva: Sv. Jedert, Sv. Ana, Sv. Peter Pameče, Šentjanž. Takrat se je kmečki človek spomnil, da je minil težak dan. Iz hiše se je pričelo kaditi. Bukovske gospodinje so kuhale večerje. V štalah je bilo slišati rožljanje verig. Živo se spominjam Lipovega očeta, ki je nekaj časa napajal živino kar ob vodi Sečnici. Kako prijetno je znal zvižgati in živina se je napila čiste vode. O Lipovem očetu bom še povedal malo pozneje. Opisal bom lep dogodek iz otroštva, ki sem ga doživel pri Lampretu. Včasih se nismo poznali radia ali televizije in so se kmečki očanci zbirali navadno pri Lampretu. To so bili: Lipov oče, Guzej-Smok, Olo-dijev Jernej, Hribernik. Kako je bilo prijetno poslušati o dogodkih in pogovoru o kmečkem delu, kaj bodo delali, kako orali si med seboj pomagali. Posebno lepo in doživeto je znal pripovedovati Lipov oče, ki je bil tudi Majstrov borec za severno mejo Koroške. Pripovedovali so o dogodkih iz svetovne vojne, kako je bilo na Karpatih, Piavi, Doberdolu. Vse to sem poslušal z odprtim srcem in hranil dolgo v sebi in se mi zdi prav, da to le izpovem, da bodo mladi spoznali, kako je bilo lepo življenje nekoč na kmetih. Med pogovorom so se pa delala kmečka opravila. Ženske so predle, moški popravljali orodje ali pa delali novo. Soba je bila topla od peči. Zunaj je zimska luna srebrnila debeli sneg, mraz je pritiskal. Večkrat je pogovor nanese tudi na strahove, bilo me je strah, da si nisem upal pogledati skozi okno. Groza me je bilo, če so mi že na večer ukazali naj grem k Brezovniku, kjer je bila včasih gostilna in trgovina, po cigarete. Kaj vse so mi mo-

Tekmovanje v keglanju

TOK gozdarstvo Ravne je s pomočjo sodnikov KK FUŽINAR iz Raven organiziral kegljanje v okviru športnih iger v LESNI dne 18. 4. 1987.

Od 18 moških in 3 ženskih ekip se je kegljanja udeležilo le 12 moških in dve ženski ekipi.

Rezultati so naslednji:

Članice 1. SABERČNIK Betka	187 kegljev
2. LEVC Mojca	184 kegljev
3. GAŠPER Andreja	175 kegljev
4. LUKMAN Jožica	169 kegljev
5. GOSMAN Vanja	164 kegljev

Člani

1. KLEMENC Franc	209 kegljev
2. SKERLOVNIK Alojz	208 kegljev
3. LESKOVEC Dušan	208 kegljev
4. DOBNIK Branko	205 kegljev
5. GRUBER Ignac	204 keglje
6. KOPMAJER Edi	202 keglja

Ekipno so imeli pri moških največ uspeha sodelavci iz

TIS Pameče	783 kegljev
TIP Otiški vrh	740 kegljev
TSP Radlje	725 kegljev
TOK gozdarstvo Ravne	725 kegljev
TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	707 kegljev

in sodelavke iz

TSP Radlje	619 kegljev
DSSP Slovenj Gradec	600 kegljev

ŠPORTNI ZDRAVO!

Janko Mikeln

rali obljubiti! Bal sem se grma. V vsakem grmu sem videl strah, »pehtra babo, škopljenka, ki je komaj čakal, da me pohrusta.« V rokah sem držal svetiljko, ki pa ni dajala preveč svetlobe. Hvala Bogu, nikoli me ni strah pojedel, vedno sem prišel cel domov.

Bukovska vas je pa po svoje zelo lepa. Polja, ki se razprostirajo proti Jederti in Šentjanžu so podobna morskim valovom, ki so se v zanosu dvignili in okameneli. Na pomlad pa Bukovska vas zaduha v prvem cvetju, vse polno je zvončkov in trobentic. Beli kolobarji se kar prepletajo, da človeka kar oči bolijo, če jih dolgo gleda. Ko se vzdramijo čebele, tedaj je vsa reber šumeč plaz in pomladni cvetovi komaj zdržijo roje pridnih delavk. Kar puste čebele, poberejo čmrliji in črički, ki imajo gnezda pod rahlo privzdignjenim mahom. Z jablan se cvetni prah kar usipa.

Bilo je nekega lepega dne. Na Bukovsko vas se sijalo sonce, da je bil Prodarnjev vrh ves v luči. Ptičji zbori v Hriberskem lesu so se kosali, kakor da hočejo priklicati sonce celo na veje. Bila je cvetna nedelja. Ko smo nesli butare iz Šentjanžke cerkve, smo videli da iz čudnih letal pri Sv. Križu padajo neke svetleče kepe, podobne božičnim smrečicam. Gledali smo v to in čez nekaj dni smo opazili, da

so se v naše kraje priselili tujci v zelenih uniformah. Konec je bil lepih spominov, konec brezskrbne mladosti. Prišel je grozen čas vojne; trpljenja, solza, joka in se mi zdi, da je tudi ta čas otroval, da v nas ni več tiste pomladi, ki je bila nekoč. Postali smo starci, postali smo si tujci. Danes v srečnem času mirnega življenja pa smo se naučili tekmovali, kdo bo bolj bogat, kdo bo bolj mogočen, nečloveški kar pa nam ne prinaša sreče.

Ko se vracam iz dela iz Raven, rad upočasnim korak. Gledam to moje vas. V njej sem pustil mlada srečna leta. V spomin mi prihajajo očanci, ki so bili ponos naše vasi, prijazni dobrosrčni. Posebno Lipov oče je nam, ko smo šli v službo rad postregel z jabolčnikom, malce hudomušno rekoč: »No, ko greste v kavarno, bo se pa prej prilgel mošt, da bo vino bolj tehnilo.« Ko smo se vračali iz dela, je bil zelo srečen, če je žejno dušo napojil, da je bil korak do doma bolj sproščen. Ni bilo to veliko, bilo je pa nekaj, kar se danes pozablja. Pozabljam na človeka. Spominjam se tudi Smukovega Pepija. Bil je hlapec, vendar bolj domač kot hlapec. Res je bil čudak po svoje. Ljubil je stroje in ni dovolil, da bi električni motor gnal kakšen stroj, rekoč ne trpi. Rad se je pogovarjal sam s seboj.

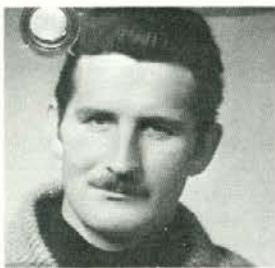
Vidim v spominu Lampreta, kako je sedel pred hišo, strmel nekam daleč in se spominjal mladosti, ali pa Talmeyevega žnidarja, ki je bil branjar in ni bilo kje žeganja, da bi Žnidar ne imel krame.

Da ne govorim o pustnem času. Takrat je vse norelo, bilo veselo. Kje si Komrjev oče, ki si s svojo vriskajočo harmoniko, razveseljeval vaščane? Kje ste tisti moji zlati bukovski fantje, ki ste se ob večerih zbirali na Olo dijevem dvorišču? In pokojni oče je prinesel kar v vedru mošta. Prepevalo se je, vriskalo, trpelo, delalo, a v vseh nas pa je bilo nekaj, kar je žal danes umrlo. Umrlo je z našimi vaškimi očanci. Lahko rečem, da sem skoraj vsakemu govoril ob pogrebu. In sedaj ko se že tudi moja leta nagibajo blizu 60, se rad spominjam nekdanjih vaščanov Bukovske vasi! Vsak mi je dal košček sebe, dal mi je nekaj, kar se ne da kupiti, naučil me je ohraniti spomin na njih.

Tudi danes se zbirajo ljudje ob pogovoru, pa žal se vsakemu tako mudi. Ni več tiste sproščenosti. Ljudje so moderni, sodobni, učeni. Žal pri tem ostajamo tako revni in neobogljani, ker ni več v nas pomladi, tiste pomladi, ki je nekoč sijala nad Bukovsko vasjo!

Viktor LEVOVNIK

JOŽETU PODOJSTERŠKU

Nenadna smrt našega sodelavca Jožeta — merilca lesa, 8. maja, nas je globoko pretresla. Včeraj je bil še med nami na delovnem mestu — danes je za njim praznina.

Jože Podojsteršek se je rodil 4. 3. 1942 v Suhem dolu. Že kot mladenič se je srečal s težkim delom »furmana«, s konji iz revirja Plešivec. Leta 1973 se je po

kratki predhodni zaposlitvi v industriji odločil za delo v gozdarstvu — najprej kot sekač — motorist — kasneje zaradi potreb gozdarskega obrata kot merilec lesa pri kamionih.

Svoje delo je opravljal vestno, strokovno in kar je najvažnejše z ljubeznijo.

In ne samo to! Bil je predvsem človek, vedno pripravljen za dobro delo, na vseh naših srečanjih vever, razpoložen in je s svojim basom »držal družbo pokonci«. Vključeval se je v akcije KS, društev, najraje pa je kakšno zapel.

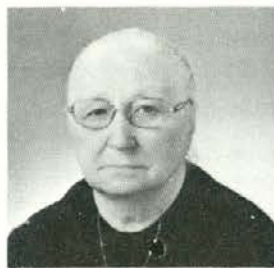
Načrtov je bil ves poln — žal vseh ni mogel uresničiti.

Jože, hvala za vse, kar si storil za nas. Tvoje delo bomo nadaljevali.

Ženi, hčerka, mami in ostalim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Sodelavci
TOZD gozdarstva
Slovenj Gradec

RAZBORNIKOVA MAMA

*Oh, kako rada bi še živela
in z vami pesmice bi pela.
Štirinajst sem vas povila,
a zdaj za vedno sem se poslovila!*

Težko je bilo spoznanje in kruta je bila resnica, ko smo zvedeli, da je umrla Berta Habermut, Razbornikova mama iz Golavabuke. Njena življenjska pot, ki jo je začela leta 1910, ko se je na Artmanovi kmetiji rodila, je bila vseskozi težka in trda. Kot mlado kmečko deklo ni okusila brezbriznih in lepih dekliških let, saj je morala kaj kmalu od doma. Ko je bila stara 17 let, se je

priženila na Razbornikovo kmetijo, kjer so se za njo začeli hudi in težki časi. Čeprav je Razbornikova kmetija na lepi sončni legi v Golavabuki, pa so njene njive in travniki v zelo strmih in hribovitih svetovih, na katerih je garala in jih obdelovala. Vsako ped zemlje je morala obdelati, da je bilo za številno družino vedno dovolj kruha, saj je v zakonu rodila štirinajst otrok. Razbornikova mama je bila ena tistih slovenskih mater, ki ni znala nikoli po-tožiti, da ji je v življenju hudo, vse je vzela za dobro. Zdej na stara leta je bila vesela in ponosna, ko je k njej prihajalo njenih še osem živ-večih otrok, pa vnuki in pravnuki.

Posebno hudi časi so za njo bili med NOB leta 1941, ko je bil njen mož Ivan v ujetništvu. Vso skrb za družino in kmetijo je prevzela na svoje rame. Tudi sama je aktivno sodelovala s partizani in aktivisti NOB. Na svoje delo je bila ponosna.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

F. Jurač

ZAHVALA

Ob vse prezgodnji in nepričakovani izgubi našega nadvse draga ga moža, očeta in starega očeta

ALOJZA BOROVNICA Šuklarjevega očeta iz Kozjaka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znanec za darovane vence in cvetje ter še posebej TOZD Klasirnica REK Titovo Velenje. Hvala tudi vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in izrazili sožalje.

Prav lepa hvala g. župniku Tonetu Krncu za opravljen pogrebni obred ter Kristini Žakršnik za lepo izrečene poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: žena Slavka, otroci Anica, Štefan, Mirko in Ida z družinami.

Zahvala

Ob nenadni izgubi moža in očeta Egidija BRODNERJA iz Završ pri Mislinji se zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje ali kakorkoli pomagali. Hvala pevcem za zapete žalostinke, gospodu župniku Tinetu Tajniku za pogrebni obred in govornikom Viktorju Tasiču in Jožetu Kranjcu.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Fanika, hčerka Jožica in sinova Viktor in Ivan.

SLOVO OD FRANCA KOLEŽNIKA

Dne 21. 2. 1987 smo se na novem pokopališču na Sp. Muti poslovili od Franca Koležnika.

Človek je najpomembnejše, kar obstoja, hkrati pa je zaradi svoje popolnosti, v kateri se zaveda samega sebe in svojega konca, najbolj nemočno bitje. Naenkrat, v delcu sekunde, ostane nemočni, ohromela oblika duha, ki se je izoblikovala v nas v letih neurtudnega dela.

Za vsakim pa vendar ostane prehojena pot, ostane njegova misel, ostane njegovo prizadevanje doseči cilj, ki si ga je zastavil.

Smrt je spet posegla med naše vrste in iz naše sredine iztrgala moža, očeta, sosedo, prijatelja in sodelavca Franca. Iztekla se je njegova življenjska pot, ki se je pričela 26. januarja 1918 na Gortini, v družini s tremi otroki. Na Gortini je obiskoval tudi osnovno šolo. Že kot mladega fanta ga je spremljalo le trpljenje in delo. Prvo zaposlitev si je našel kot splavar pri zasebniku Francu Šormanu iz Ožbolta. Kljub izredno težavnemu in napornemu delu pri splavarjenju lesa je to delo opravljal vse do izbruha druge svetovne vojne. Pripovedoval je, kako so bredli tudi do pasu v vodi, mokri tudi po ves dan. Posebne zaščitne delovne obleke in obutve niso imeli, delovni dan pa je trajal s krajšimi vmesnimi počitki 24 ur.

V času okupacije, ko je bilo splavarjenje lesa prekinjeno, si je našel zaposlitev na železnici na Dunaju. Tu je služboval do leta 1943, ko je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko, kjer je bil tudi ranjen in ujet. Prestal je tudi to trpljenje in se vrnil domov.

Obnova porušene domovine je terjala ogromen pri-

spevek na vseh področjih. Zaposlil se je leta 1945 kot vodja lesnega obrata na Gortini, kmalu za tem pa kot revirni gozdar pri kmetijski zadrugi Dravograd v revirjih Libeliče in Trbonje. Delo revirnega gozdarja se vidi še danes in videlo se bo še dolgo. Mnogo je gozdnih površin, ki jih je pogozdil, negoval, ki danes že dajejo sadove njegovega dela.

Reorganizacija v gozdarstvu, ki jih ni bilo malo, so prinesle določene spremembe. Postal je vodja gojitvenih skupin. To delo je opravljal vse do upokojitve leta 1973.

Tudi kot upokojenec se ni zapustil, vedno je rad prihajal med nas. Bil je srečen, pa vendar žalosten, saj se z upokojitvijo le pretrga tako trdna vez, ko zapuščaš sodelavce, s katerimi si delil toliko težkega in lepega, dobršen del svojega življenja.

Ko ga ob lanskem srečanju upokojenecv ni bilo, smo zvedeli, da je bolan, vendar pa le nismo verjeli, da je bolezen tako resna. Toda smrt se kaj malo meni za človeške načrte, tudi njegove ideje je izničila.

Nikoli ne bo pozabljen dan, ko smo ostali brez Franca. Njegov korak je zastal, glas onemel. Kruta in neizprosna je resnica, da se nikoli več ne vrne.

Vsega, kar nam je pomenil, ni mogoče odeti v besede. V takih trenutkih so besede robate, neprikladne, pravi je le občutek nas vseh, ki smo živeli in delali z njim in ga imeli radi. Ostala je velika praznina, predvsem za domače. Družini izrekamo iskreno sožalje ob izgubi moža, očeta in želimo dovolj moči ter poguma, da boste prestali trenutke osamljenosti.

Ferdo Knez

V SPOMIN EGIDIJU BRODNERJU

Ko je dahnila pomlad preko polja, je prijatelje in znance Egidija Brodnerja sredi njegovih polj doletela smrt, v 62 letu starosti. S svojo majhno hribovito kmetijo, kjer si je uredil prijeten kmečki dom, je imel izredno veselje. Čeprav ga je mučila bolezen, je vedno rad delal na njej po svojih

močeh. Bil je znan kot zelo družaben, šaljiv in dobre volje v družbi. Vsakomur je znal prijazno stisniti roko. Že kot mladenič se je zaposlil pri takratni gozdni upravi, nato je delal 4 leta na železnici, 19 let pri cestni upravi in 6 let v krajevni skupnosti Mislinja. Povsod je slovel kot priden, vesten delavec in bil zelo priljubljen. Povsod je delal z veseljem in dobro voljo. Ker pa je delo na cesti terjalo pozimi veliko naporov, si je nakopal revmatizma in je moral predčasno v pokoj. Zato pa se je posvetil svoji skopi hribovski zemlji in skušal iz nje istisniti čimveč dobrin. Sredi svojih njiv je vse njegove načrte za bodočnost prekrizala smrt. Pogrešali ga bomo kot prijatelja družabnika. Zapustil je ženo, hčerko in dva sinova.

Naj v miru počiva.

Jože KRANJC

ALOJZ BOROVNIK

Na pokopališču na Paškem Kozjaku so se številni prijatelji in znanci poslovili od Alojza Borovnika, Šuklrijevega očeta s Kozjaka. Pokojni Alojz Borovnik se je rodil 12. maja 1931. leta na Šukljerjevi kmetiji, kjer je preživel svoja otroška leta in grozote druge svetovne vojne. Leta 1951 se je poročil in z ženo Slavko sta trdo delala na Šukljerjevi kmetiji, ki sta jo v last sprejela šele leta 1961. Pokojnega Alojza Borovnika pa je leta 1959 doletela huda nesreča, ko mu je slamoreznica odrezala in poškodovala desno roko. Bil

je težek invalid, za njega in za njegovo kmetijo pa velik in hud udarec.

V zakonu so se jima rodili štiri otroci, lepo in pošteno sta jih vzgajala in vso materinsko in očetovsko ljubezen so jima vračali s pridnim delom. Čeprav je bil Lojze vse skozi bolj šibkega zdravja, je njemu in ženi uspelo, da sta preuredila in preusmerila kmetijo ter si nakupila prepotrebne kmetijske stroje. Zahrbna bolezen je pokojnemu Alojzu trgala življenjsko moč. Ko je spoznal, da ne bo mogel več gospodariti, je leta 1982 prepustil svoje posestvo sinu Štefanu in njegovi ženi Marjani. Svojemu sinu je pomagal gospodariti s svojimi izkušnjami.

Čeprav vedno nasmejan in dobre volje, je moral umreti. Mirno počivaj, dragi Alojz, tam zgoraj nad svojo kmetijo na pokopališču pri Sv. Joštu na Paškem Kozjaku. Mirno se spočij v zemlji, ki si jo vedno tako ljubil in cenil!

F. Jurač

ZAHVALA

Ob hudi in boleči izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

BERTE HABERMUT Razbornikove mame iz Golavabuke

se vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje, najlepše zahvaljujemo. Hvala sosedom Kresnikovim, Maličnikovim, Lampretovim iz Vuzenice in Lampretovim iz Golavabuke, Plesnikovim z Legna in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali. Prav lepa hvala zdravnikom in strežnemu osebju Koronarnega oddelka slovenjegraške bolnišnice za lajšanje bolečin pokojnici v zadnjih trenutkih, patronažni sestri in dr. Darinki Hartmanovi za obiske na domu. Priserčna hvala KO ZZB NOV Šmartno za venec in pomoč, govornikoma Alojzu Marzelu in Ivanu Mrzdovniku za izrečene besede na domu in pred odprtim grobom, g. nadžupniku Tonetu Šteklju in Ernestu Berložniku za pogrebni obred ter šmarškim pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: otroci Marija, Tončka, Berta, Ciril, Pavla, Karolina, Vikica in Ivanka z družinami.

DOPISUJTE V VIHARNIK

Nepozabno srečanje

Učenci in učitelji osnovne šole »Rada Iršiča« Mislinja, podružnične šole Dolič, so letošnji praznik — dan mladosti nadvse lepo praznovali. Med svoje vrste so povabili učence osnovne šole »Riharda Jakopiča« iz krajevne skupnosti Zgornja Šiška Ljubljana.

Srečanje učencev in učiteljev dveh šol je bilo nadvse prisrčno in veselo. Po krajšem kulturnem programu, ki so ga pripravili v dvorani prizidka osnovne šole v Doliču, so si učenci skupno ogledali mislinjsko žago, zatem pa so se odpeljali na preusmerjeno kmetijo Zdenke in Franca Ošlak na Pako nad Mislinjo, kjer so si ogledali preurejen hlev. Za marsikaterega učenca ljubljanske osnovne šole je bila živina v hlevu pravo presenečenje. Po ogledu Ošlakove kmetije pa so vsi skupaj odšli še na partizansko obeležje pri Požegovi bajti, kjer je vsem zbranim orisal težko borbeno pot slavnih borcev štirinajste divizije Ludvik Pušnik. Za učitelje in učence obeh šol ter predstavnike doliške krajevne skupnosti je bilo to enkratno in nepozabno doživetje.

F. Jurač *Tale posnetek za spomin je nastal pri partizanskem obeležju na Paki*

Šranganje

Mladi kmet Marjan Dvorjak iz Završ nad Mislinjo je dolgo zasledoval Zdenko Zaponšek iz Doliča. Iz tega pa se je potem razvila prava ljubezen in prijateljstvo. Ker bo pač Braznikova kmetija, kjer je Marjan doma, rabila mlado gospodinjino, je Marjan sklenil, da jo bo popeljal pred matičarja, kjer bosta drug drugemu izrekla besedo »hočem«.

Za Marjanovo namero so seveda zvedeli doliški fantje in dejali so: »Kar tako je ne boš odpeljal iz naše vasi, da zanjo ne bi nekaj odštel!« In res, na sam dan »ohceti« so mu postavili šrango. Po starih ljudskih običajih so ženinu Marjanu stavili kar visoko ceno in sicer 150 starih milijonov. Barantanja seveda ni manjkalo in doliški fantje niso popustili. Ko je ženin odštel 11 milijonov, so dvignili šrango in mu dovolili, da je lahko nevesto odpeljal pred matičarja. Pa na mnoga zdrava in srečna leta Zdenka in Marjan!

F. Jurač

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE, ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE, ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ RAVNE NA KOROŠKEM

RAZPISUJE

NATEČAJ za udeležbo na IX. srečanju pesnikov in pisateljev začetnikov drugih narodov in narodnosti, ki stalno ali začasno bivajo v SR Sloveniji.

Srečanje bo oktobra 1987 na Ravnah na Koroškem.

POGOJI:

- Sodelujejo lahko avtorji, ki razen v samozaložbi še niso izdali knjige, in to s proznimi in dramskimi deli (do 10 strani) ter

pesmimi (do 10) v vseh jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije (razen slovenskega).

- Dela morajo napisati s pisalnim strojem in poslati v treh izvodih.
- Dela morajo podpisati oz. poslati pod šifro.
- Hkrati z literarnimi deli morajo poslati v posebni zaprti kuverti še naslednje podatke: ime in priimek, datum in kraj rojstva, izobrazba, poklic, narodnost, delovna organizacija, v kateri so zaposleni, ali šola, ki jo obiskujejo.
- Tričlanska žirija bo vsa literarna dela prebrala in najboljša izbrala za predstavitev na literarnem večeru za objavo v posebni publikaciji.
- Literarna dela je treba poslati do 15. junija 1987 na naslov: Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Kidričeva 5, Ljubljana (za 9. srečanje literatov drugih narodov).

Odbor za literarno dejavnost pri ZKOS

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Jože Mirkac, Jure Šumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Žnidaršič — Naklada 5550 izvodov — Tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1987.